

Po pasaulio pasižvalgius

V. RIMVYDAS

Ką atneš Kremliaus vadų kelionė rytų Vokietijoj?

Šaltokas Kremliaus vadų priėmimas. — Norėjo nutelkti vakarų vokiečius prieš Adenauerį. — Atleistas karo vizija — priemonė paveikti laisvėje gyvenančius. — Pasirašyta "taikos sutartis" vakarų nenustebino.

Po birželio įvykių Maskvoje, sustiprinusių Nikitos Chruščiovo vadovaujamąją ranką, Kremliaus vadai ir toliau savo veiksmams kreipta pasaulio dėmesį. Po Chruščiovo su Bulganinu lankymosi Čekoslovakijoje, po slapto pobūdžio pasimatymų Rumunijoje su Jugoslavijos Tito, štai praėjusią ir šią savaitę — Kremliaus viešpatiai lankėsi svarbiausiam ir opiausiam sovietų satelitiniam krašte — rytinėje Vokietijoje.

Šį kartą Nikitos partneriu nebuvo jo ligišiolinis barzdotas pavaduotojas — Bulganinas, bet premjeras pavaduotojas, sovietinis ūkio specialistas — Anastas I. Mikojanas. Maršalo Bulganino žvalgėdė aiškiai gėsta, teigiama, tad iš ligišiolinės keliautojų raidžių kombinacijos — CH ir B, dabar belieka kalbėti apie komunistinius prekiautojus bei marksistines vienybes geibėtojus — CH ir M, atseit apie Chruščiovą ir Mikojaną.

Jų (ir užsienį reikalaujantis ministerio A. Gromyko) savaitę užtrukusios kelionės rytų Berlyne ir kitose Vokietijos miestuose, pasakytos kalbos bei veiksmai nebuvo eilinis politinis įvykis.

Vakarai jai kreipė smulsių dėmesį, juo labiau, kad toji kelionė galės turėti įtakos vakarų rytų santykių būsimą raidą ir ypatingai į Vokietijos bei pačios Europos likimą.

Šaltai priėmė maskviečius

Prisiminus Kremliaus ponų keliones po Indiją ar čekoslovakiją šauksmus bei Nikitos rankų bučiavimus, pastaroji kelionė po vokiečių miestus buvo būdinga savo šaltoku, oficialiu pobūdžiu, nors ir be atviros neapykantos požymių.

Niekas negalėtų teigti, kad po 1953 metų sovietų tankais sutramdyto sukilimo vokiečiai būtų pajutę daugiau simpatijos savo pavergetui. Priešingai. Tautos neapykanta dar padidėjo. Sovietinės viešnagės metu ji neišsilejo.

Tačiau, kas stebėjo Kremliaus keliautojų sutikimo vaizdus televizijoje (pvz. vakarų Berlyne), lengvai galėjo įžiūrėti — CH ir M su kompanija buvo sutikti be entuziazmo, abejingai, su aiškiai įžiūrimais pavargusiais minios žvilgsniais. Didžiajame Leipcego stadione praėjusį ketvirtadienį ir šią savaitę Markso-Engelso aikštėje rytiniame Berlyne Chruščiovo kalbą klausėsi suvarytos komunistų kolonos, užpildžiusios tik pusę stadiono ar aikštės.

Vakarų stebėtojai atkreipė dėmesį ir į tai, kad sovietiniai svečiai nebuvo matomi apsaugoti įprastomis policijos priemonėmis. Matyt, vokiečių rezistencijos branduoliai bus pasitraukę, su milijonais kitų vokiečių, į vakarinę Vokietiją — šitai spėjhojo vakarų viešoji nuomonė.

Tikslas — paveikti rugėčio rinkimus

Netenka abejoti, kad ryšium su komunistinio pasaulio sukrėtimais, pastaroji dvynių kelionė turėjo pagrindinį bruožą — visomis išgalėmis pabrėžti bei paskatinti komunistinio fasado vienybę ir tariamą "monolitinių tvirtumą". Ir rytinėje Vokietijoje — Berlyne, Leipcege, Magdeburge, Dassau miestuose — visur savo kalbose Nikita Chruščiovas kėlė tos vienybės reikalą, liaupsino premjero pirmojo pavaduotojo, Walter Ulbrichto vadovaujamą vad. Nacionalinį Frontą (per jį R. Vokietija supančiota partijos rėžėmis) ir nuolat šaukė: mūsų ir jūsų vienybė atsispina į tvirtą lygybės principą... jokia pasaulio galybė nebus pajėgi palaužti tą vienybę...

Tai įprastiniai šūkiai ir jie tik įrodo, kad su ta komunistine vienybe nėra jau taip gerai. Vis dėlto vakarai pastaroji kelionė — rytų Vokietijoje įžiūrėjo dar ir kitus ir — svarbesnius tikslus. Kiekvienam atveju tie tikslai, jei jų vykdymas eity palankiai Maskvai kryptimi, galėtų skaudžiai atsiliepti visai vakarų valstybių koalicijai. Tiesioginis gi Chruščiovo ir sėbrų taikinos buvo senelis Konradas Adenaueris ir jo pasiryžimas laimėti lemtingus rugėčio 15-sios rinkimus Vakarų Vokietijoje.

Grąšiniai ir įspėjimai

Pasaulis jau įpratęs prie sovietinių įspėjimų. Jie dažniausiai sukelia šypseną, nes tai laikoma įprastiniais sovietų propagandos burbulais. Vis dėlto, atsidūręs vokiečių žemėje, ir vakarų Vokietijoje šiuo metu tebeeinant karštai rinkiminei kampanijai, Chruščiovas buvo įsitikinęs puikia proga paveikti Adenauerio vadovaujamą, ūkiniai klestinčią krašto rinkikų. Kai vakarų Vokietija Adenauerio lūpomis reikalauja laisvų rinkimų, ginkluotos Vokietijos sąjungos su vakarais, tai Chruščiovas savo kalboje rytų Vokietijos "parlamente" pareiškė, kad, girdi, jei "federalinės Vo-

ketijos vyriausybė toliau vengsianti bet kokių kontaktų su Vokietijos Demokratine Respublika, tai... ji parodys savo nenorą taikingai išspręsti Vokietijos (Porkelta 1 8 pusl.)

IŠ VISUR

• Praėjusį sekmadienį Maskvoje pasibaigęs ir 15 dienų užtrukęs jaunimo festivalis išvirsto į sovietinės propagandos garsiakalbį. Į 34,000 festivalio dalyvių, jų tarpe 150 amerikiečių buvo kreiptasi, kad sugrįžtų namo kovoti už atominių bombų panaikinimą. Visi festivalio dalyviai, jų tarpe ir iš Azijos bei Afrikos rėdžių, atkreipė dėmesį į sovietų sugebėjimą naudoti propagandos priemones.

Apie trečdalis amerikiečių jaunimo delegatų, nepaisydami JAV valdžios draudimo, susigundė kinų viliojimais ir išvyko pamatyti raudonosios Kinijos. Jie tikisi galėsįs kinams papasakoti apie JAV gyvenimą, o komunistiniai kinai padės visas pastangas jaunuosius atitinkamai "paauklioti".

• Sovietai toliau veržiasi į vidurines rytus. Atleista žinios apie nuolatinės sovietų pastangas stiprinti Egiptą, Siriją ir Jemeno karines pajėgas. Kaip pranešama, sovietai į Egiptą ir Siriją siunčia naujausio tipo MIG-15 sprausimus, naikintuvus, o Sirijai perleis du povandeninius laivus. Sovietų, vykdomas Egiptą ir Sirijos kariuomenės stiprinimas laikomas ženklu, kad sovietai siekia įsistiprinti ir Raudonosios jūros srityje.

• Kada Chruščiovas su savo komunistiniais palydovais lankėsi Rytų Vokietijoje, tik Berlynas buvo įleista virš 200 vakariečių laikraštininkų. Chruščiovas vyko į kitus Rytų Vokietijos miestus, laikraštininkai keliaimo leidimo negavo.

SIAME DIRVOS NUMERYJE

spausdiname labai įdomų rašinį — **Lietuvių kultūra Gomulkos lenkų akimis**.

Greit Dirvoje pradėsime spausdinti eilę rašinių, kaip antrojo pasaulinio karo metu veikė didieji špionazo specialistai.

Paraginkit savo bičiulius ir kaimynus, kurie iš Jūsų skolinasi Dirvą, kad dabar atėjus patis laikas ją užsisakyti. Taip pat patarkit ir kitiems prenumeruoti geriausią informuotą tautinės minties savaitraštį.

IR ČIA NĖRĖ LIAMETI MASKVA

Kipro salos priedokų arkivyskupas Makarios, kuris iš ištremimo atvyko į Graikiją, dabar pasave kvietėsi į Maskvą provoslavų aukštųjų dvasiškiai, komunistų vadovybą ir tas pareigas parinkti. Maskva jau žino, kad iš Makarios vedamos kovos prieš anglika gali būti tik žūties, todėl nutarė ir šį padėtį išnaudoti. Tačiau Makarios dar pirma lankysis JAV.

MOSŲ VEIKLA LTS REZALTS

Pastaruoju metu įvyko bent dalynių permainų Amerikos Lietuvių Tautinėje Sąjungoje (ALTS) centrinėje valdyboje, o netrukus buvo pakeičta ir naujos Lietuvių Tautinė Sąjūdžio Valdybos sudėtis. Kiekam dar kyla klausimas — kodėl yra "dvi tautininkų vadovybės"?

Toks susitarimas yra kilęs iš faktiškai turimų sąlygų.

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga yra tautininkų pažiūrų organizacija, veikianti tik Jungtinėse Valstijose ir tik vietinės lietuviškos veiklos srityje.

Lietuvių Tautinė Sąjūdžio Valdyba visais įvairiose kraštuose gyvenančius tautininkų pažiūrų lietuvius, tai yra visų tautininkų politinio nusistatymo bei reikšmės atžvilkiu, visuotinio (ne vietinio) pobūdžio srityje.

Po emigracinio išsiskirstymo po įvairius kraštus, to centro funkcijas atliko provizoriškai sudaryta vadovybė. Vietoje visuotinių rinkimų, to centro sudarymas buvo remiamas daugiausia tik Amerikoje (ALTS seimų proga) susirenkančių tautininkų pasitarimais. Šiais metais buvo suorganizuoti visuotiniai rinkimai, kuriuose ir buvo išrinkta nauja valdyba — tautininkų centras visuotinio pobūdžio politiniams reikalams.

Šis centras nėra vyresnysis nei Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga, nei kitoms vietinėms veiklos tautininkų organizacijoms, kaip Kanados Lietuvių Tautinė S-ga ir kt.

Bendrasis tautininkų politinis klausimas LTS vadovybė palaiko ryšį tiesiog su paskirtais asmenimis ar jų neformaliu būdu.

IS JUBILIEJINES SKAUTŲ JAMBORES

vykstančios Sutton Park, Anglijoje, Dirvos bendradarbis Antanas Banionis atsiuntė tokį laišką: "Siūnėju sveikinimus iš jubiliejines jamborės. Kartu su trimis pavergtų tautų skautų skautininkais Indijoje atstovauju egzilus. Lietuviškos vėliavos plėvasuoja Jamborėje, Rover Moste ir Indijoje".

Iš atsiųsto Evening Despatch specialios laidos, matyti, kad egzilus skautus ten atstovauja 28 vengrai, 16 estų, 13 lietuvių, 11 latvių, 10 ukrainiečių ir 8 rusai.

DR. A. GERUTIS

rugpjūčio mėn. 9 d. laivu Amerika išplaukė į Europą.

Iki pat išvykimo Dr. A. Gerutis rūpestingai rinko lietuviškos medžiagos įvairiose JAV bibliotekose.

Išvykstant paskutinį priėmimą surengė Laisvės Komiteto pirmininkas V. Sidzikauskas, kuriame dalyvavo Generalinis konsulas J. Budrys, V. Rastenis, J. Brazauskas, Dr. A. Trimakas ir kt.

Clevelande įvykusių Pabaltiečių sporto varžybų dalyviai atidarymo iškilmėse. Dirvos nuotr.

Lietuvių kultūra Gomulkos lenkų akimis

Rašo J. A.

JAV lietuvių laikraščiai jau minėjo, kad šią vasarą (birželio 22 — liepos 1 dienomis) vyko abiejų tautų kultūros dekadų. Dekadomis rusai bolševikai vadina dešimtį dienų trunkančias muzikines — menines — teatrinės literatūrinės gastroles. Ši dekada nuo kitų skyrėsi tuo, kad tuo pačiu metu abiejose šalyse vyko kultūrinės manifestacijos.

Lietuviai jau yra turėję dvi savo kultūros dekadų Maskvoje, o vadinamosios "liaudies demokratijos respublikose" jie rodėsi pirmą kartą. Bet lenkams tai nebuvo pirmiena, nes lenkai jau yra pasikeitę dekadomis su ukrainiais ir gudais. Nereikia pamiršti, kad Lietuvos siena iki paskutinių laikų su Lenkija yra lygiai kietai uždaryta, kaip ir su

nutarta daryti pernai per Adomo Mickevičiaus mirties metinių minėjimą, ir bemaž nuo to laiko pradėta intensyviau jai ruošti.

Lietuvos teatruose ir koncertų salėse koncertavo lenkų vokalistai ir instrumentalistai, Kaune ir Vilniuje buvo suruotos tautodailės ir meno parodos ir įvairiose Lietuvos vietose koncertavo garsūs lenkų dainų ir šokių ansamblių "Šlionsk". Lenkijoje savo ruožtu eilėje miestų koncertavo lietuviai operos ir baletu solistai, Varšuvoje buvo suruota meno paroda ir koncertavo Jono Švedo vedamas Valstybinis dainų ir šokių ansamblis. Tai pačia proga per visą pusmetį buvo pagyvinatas abipusis kultūrinis bendradarbiavimas: vieni pas kitus lankėsi kultūrininkai, buvo verčiami ir leidžiami literatūros veikalai ir tam reikalui protarpiais kiek dėmesio skyrė spauda.

Dekados metu lankėsi ir oficialūs valdžios žmonės: Lietuvoje — kultūros ministras K. Kuryla, o Lenkijoje — ministro pirmininko pavaduotojas mokslo ir kultūros reikalams Kazys Prekšas.

Prieš mano akis guli du dekadai skirti lenkų leidiniai: "Dni Kultury Litewskiej 1957" ("Lietuvių kultūros dienos 1957") ir mėnesinio žurnalo "Praca Swietlicowa" (čionykščiai tekstu versti "Svetainių veikla", tai yra, klubų kultūrinės veiklos medžiaga, lietuviai bolševikai tai vadina "menine savyveikla") dvigubas šių metų balandžio-gegužės numeris pavadintas tuo pačiu varliakius laisvu pasauliu. Dekada

(150 psl.), su priedu "Dainuokime, lietuvių dainos" (12 puslapių-4 dainų gaidos su žodžiais). Pirmojo leidinio išleista 10,000 egz., o antrųjų po 11,500 egz. Tai yra vadovėliai ruošti Lenkijoje programos tikslu supažindinti su lietuviškuoju gyvenimu ir kultūriniais laimėjimais. Turu priminti, kad tie leidiniai yra skirti lenkams ir Lenkijoje. Tai skubos darbo leidiniai, tačiau labai įdomūs ta prasme, kad abiejose lenkai nuoširdžiai stengiasi parodyti simpatijas lietuviams. Ta prasme, tai yra pirmi tokie lenkų leidiniai gal net visame šiame šimtmečiuje. Lenkų simpatija po stalinio asmenybės kulto naikinimo priedanga yra tiek toli nuėjusi, jog net bolševikiniai "akademikai" (Kostas Korsakas, Vytautas Mackevičius ir Juozas Žilgūdas) rado reikalo "Tiesoje" (1957. 6. 18) protestuoti...

Pirmoje eilėje aptarsiu specialų leidinį "Lietuvių kultūros dienos 1957", prieš kuri kaip tik "akademikai" ir protestavo. Leidinys padalintas į šiuos skyrius: A. Lau-Gniedovska straipsnis "Apie lietuvių kultūrą" (4-13 psl.); "Is lietuvių poezijos" (abėcėlės tvarka sudėta šių lietuvių poetų eilių: Binkio, Butkų Juzės, Donelaičio — visur rašoma Duonelaits —, Mykolaičio-Putino, Neries, Tilvyčio, Vaičiūno ir Venclovos); "Is lietuvių dramos" (Juozo Baltušio pjesė "Anksti rytelė"), "Is lietuviškų novelių" (Zemaitės "Sv. Jurgio aukos" ir Cvirkos "Lakštingalė"); "Lenkų poetai apie Lietuvą" (Adomo Mickevičiaus, Jono Cečoto, Jurgio Putramento, Teodoro Bujnackio, Česlovo Milošo ir (Porkelta 1 5 psl.)

DARBININKŲ MAISTAS LODŽEJ

10,000 darbininkų reikalaujant geresnių darbo sąlygų ir duonos kelia Gomulkai didelį rūpestį.

Naujoji Lietuvių Tautinė Sąjūdžio Valdyba. Iš kairės į dešinę — sėdi: Povilas Allauskas (194.), dr. Bronius Nemickas (pirma), Vincas Rastenis (sekr.); stovi: Vytautas Abrailis, Jurgis Klauas, Antanas Senikas ir Albinas Trečiokas. Vienybės nuotrauka.

★ ★ ★
THE FIELD

Single copy — 10 cents.

Atak. Nr. kaina 10 centų.

Bālys Gaidžiūnas

Clevelandas ir Detroitas, rinant kelius ir pačius automobilius, pasidarė tikrai netolaimynai. Abiejų tų miestų kėlams, susitikti kur nors

GRAMERCY
774 BROAD STREET,
NEWARK, N. J.
Licensed and Bonded by N.
State Banking Commission

Package
314 Market St., New
Vietoje galite pigiausiai k
o dar ir kitokiu da
(Siuntiniai persiunčiami su

• **Matas Meleskis**, Warren, Ohio, gyvenančių lietuvių ūkininkų Meleskių sūnus, sėkmingai baigė University of Youngstown ir gavo inžineriaus diplomą. Daba

to Kassis, Inc., (Miami)

slas gimnastiku, raktytojas, ap
ernē pagaminti pavyzdī van
zaidimui — "Klione apie Liet
va."

esame tikri, gural musisekri

Filisterių sekcijos programoje numatyta Filisterių Valdybos pranešimas, kurį patieks Rimas Čiurlėnas (J. N. N. N.).

Savo pašnekėsyje, kuriame anot jo paties "temos iš anksto nežinojo nei klausytojai nei legendas", gyvai ir įtikinančiai išklė visą eilę mūsų šių dienų problemų. Petras Babickas

— "Studentais bomaiss"
deminiamė gyvenime vadi-
tie studentai, kurie, neprik-
jokioms studentų organi-
joms, o svarbiausia — bū-
studentais, nepriėmė pri-

Cleveland, Ohio
Tele.: ME 1-634

Tele.: NIE 1-634

Vargo mokyklos Vokietijoje

Diepholzas

Išsikėlus iš Diepholzo į Huetfeldą Vasario 16 gimnazijai, vietoje pasiliko gana didokas skaičius mokyklinio amžiaus vaikų vokiečių mokyklai (prieš tai prie gimnazijos veikė ir pradžios mokykla). Vietos apylinkės valdyba ir tėvai susirūpinę tolimesniu vaikų mokymu gimnazijoje. Prieita išvados, kad steigti vargo mokyklą.

Organizavimo darbą mokyklai steigti ėmėsi apylinkės valdybos pirmininkas J. Čaplinskis ir A. Šasnerienė. 1954 m. vasario 1 d. buvo pradėtas mokykloje darbas su 25 mokiniais. Ši data laikoma mokyklos įsteigimu.

Laikui bėgant mokiniai pamazui mažėjo. Dabartiniu metu yra 9 mokiniai ir, jei stovykla bus perkeldinta, tai mokykla turės visai uždaryti. Mokiniai kuonė visi yra tarp 7 ir 10 m. amžiaus. Laikomasi I-jo laipsnio programos.

Viena mergaitė ruošia lietuvių kalbą, kuri rengiasi stoti Vasario 16 gimnazijos. Pamokos atliekamos antradieniais ir trečiadieniais 14.30 - 16.30, o penktadieniais 14-16 val. Mokykloje mokoma: skaitymas ir rašymas lietuvių kalba, tikyba, Lietuvos krašto pažinimas bei jos svarbiausieji istoriniai įvykiai, aritmetika, dainos ir eilėraščiai. Kas antras penktadienis daromos iškylos. Iki šiol buvo aplankyta Diepholzo miestelio muziejus, šunų mokykla, spaustuvių ir žemės gręžimo darbai.

Iš vadovėlių naudojama J. Murkos "Vaikų Darbamečiai" I dalis ir Malinausko - Talmanto "Lietuvių kalbos gramatika".

Kaip mokyklos patalpa dabar naudojama mokyklos vedėjo privataus kambarys, nes buvusioji patalpa perleista katalikų koplyčiai įrengti. Tikimasi, jei stovykla greitai nebus iškelta, gauti tinkamesnė mokyklai patalpa.

Mokinių punktualumui, drausmei ir mokslui pakelti yra įvesta t. v. pliusų ir minusų taškai. Rezultatai geri, tik kiek brangiau kaštuoja mokyklos išlaidas.

Didžiausia blogybė yra, kad kai kurie vaikų tėvai labai šaltai žiūri į savo vaikų tautiškuo išlaikymą. Galėtų būti 5 ar 6 mokiniai daugiau mokykloje, tik tėvai neleidžia.

Diepholzo bendruomenės dabartiniu metu tėra tik vienas noras — kad nebūtų visi per daug vienas nuo kitų išlaikyti ir kad galima būtų sutelkti lietuvišką jaunimą krūvon ir neleisti jam užmiršti kas jis yra.

Kreefeldas

1953 m. birželio mėn. pabaigoje PLB Kreefeldo apylinkės valdybos pirmininko Jono Dū-

dos pastangomis buvo įsteigta Kreefeldo vargo mokykla, pavadinta "Keliaujančia vargo mokykla". Už mėnesio toji mokykla pradėjo pirmuosius žingsnius su 3 mokiniais ir gale metų jų buvo jau 7. Ši mokykla keliaujančia buvo pavadinta todėl, kad Kreefeldo apylinkė susideda iš privačių po miestą gyvenančių tautiečių ir tokiu būdu nėra galimybės vaikus suvesti vienoje krūvon — mokykloje.

1954 metų mokslo pradžiai Kreefeldo mokykla Vasario 16 gimnazijai jau buvo paruošusi tris mokinius ir iki šandien davė gimnazijai 6 mokinius, o du su tėvais išemigravo į JAV. Dabartiniu metu mokykloje tik 3 mokiniai. Mieste ir apylinkėje galima būtų surinkti mokyklai iki 18 m. amžiaus apie 33 mokinius, tačiau, kaip minėta, didelis išsiskaidymas apylinkėje tai padaro neįmanoma.

Vaikai namuose lankomės du kartus savaitėje. Mokyme didžiausias dėmesys skiriamas lietuvių kalbai.

Didžiausią ir nuolatinę, nors ir nedidelę paramą, mokykla gauna iš PLB Vokietijos Krašto Valdybos nuo pat jos įsikūrimo dienos. Su šia parama buvo įmanoma suruošti Kalėdų Eglutės, pasikviesti lietuvišką visuo-

menę pasidžiaugti mažųjų pasiektais lietuvių laimėjimais ir 1955 m. vasarą padaryti neeilinę mokyklos ekskursiją į Duisburgo miesto zoologijos sodą. Gaunama iš KV parama tikrai negali apmokėti ty visų darbų iš mokyklos vedėjo pusės, kurie yra atliekami įvairių švenčių ruošimui ir pan. Mokyklą mokytojai turėtų būti stipriai finansiniai paremiami, o ir pačios mokyklos turėtų gauti daugiau lėšų iškylos ir zoologijos sodą, muziejus ir pan.

Mokyklai vadovauja Juozas Sprainaitis.

Memmingenas

Cia mokykla įsteigta 1952 m. spalio 1 d. Pirmoji šios mokyklos vedėja buvo Vanda Vykontienė-Povilavičienė. Su ja kartu mokytoja Stepas Vykontas-Povilavičius. Pirmaisiais mokslo metais veikė 3 skyriai su 34 mokiniais.

Nuo 1954 m. birželio 1 d. mokyklai vadovauja Motiejus Budriūnas. 1954-55 mokslo metais buvo mokinių 53. Nuo 1954 m. rugsėjo mėn. antruoju mokytoju pradėjo dirbti Vytautas Bernotas. Katalikų tikybą dėsto kun. A. Bunga, evangelikų — kun. J. Stanaitis.

Dirbusi mažame YMCA būste, mokykla nuo 1955-56 m. pradžios perėjo į erdvų būstą naujai pastatytuose pabaltiečių koloni-

joje. Kultūros Namuose.

Paskutiniu metu dėl emigracijos ir įstojamų į Lietuvos Gimnaziją mokinių skaičius mažėjo. Šių mokslo metų (1956-57) pabaigoje buvo 37 mokiniai. Veikia trys skyriai. Dirbama atskirais skyriais. Savaitėje yra 6 pamokos, neskaityt tikybės pamokų.

Muenchenas

1952 m. liepos 5 dieną normali Muencheno lietuvių pradžios mokykla nustojo veikti. Rugsėjo mėn. lietuvių vaikai pradėjo lankyti vietos vokiečių pradžios mokyklą. Kalkurie labiau susipratę tėvai susirūpino dėl tolimo savo vaikų mokymo lietuviškai. Tų tėvų paprašyta mokytoja S. Laukaitienė 1952 m. lapkričio 1 d. pati sukvietė esamus lietuvių vaikus pas save į butą ir pradėjo su jais darbą. Dirbama visą laiką buvo S. Laukaitienės bute. Apie betkokį atlyginimą mokytojai ar pašalpų vaikams tada ir nesvajota, nes ir iniciatyva darbu išėjo ne iš "Lietuvių palaikyti veiksmų", o tik iš pačių tėvų ir mokytojos pasiūlymų.

1952 m. lapkričio 20 d. raštu PLB Vokietijos Krašto Valdyba mokyklos egzistavimą patvirtino ir pripažino jai vargo mokyklos statusą.

Lietuvių kolonija Muencheno apylinkėje negausi. Jos centrą tada sudarė Muenchen-Feldmoching stovykloje gyvenę lietuvių. Muencheno mokyklą, be ankščiau minėtų vietovės vaikų, visada lanko ir vaikai tų lietuvių, kurie dar vis gyvena barakuose Muenchen-Moosach, Seehammerstrasse stovykloje. Muencheno mieste gyvenančių lietuvių tik vienos šeimos mergaitė buvo vargo mokyklos lankytoja. Kiti mieste gyvenę lietuvių neleidžia savo vaikų į vargo mokyklą, spėjama, dėl šių priežasčių: vieni jų sukūrę mišrias šeimas, kitiems gal per žemai ir nepatogu jų dabartinei padėčiai leisti vaikus į lietuvių vargo mokyklą.

Mokymo darbas pradėtas su 6 mokiniais. Pamokos vyko, kaip minėta, pačios mokytojos kambaryje, kuris buvo vienintelis keturių asmenų šeima. Tuo metu ne vienas daugiau vietos neturėjo.

1952 m. gruodžio mėn. visi Muenchen-Feldmoching stovyklos gyventojai buvo perkelti į Muenchen-Ludwigsfeld. Čia gavo naujus butus, bet į vieną butą buvo sukeltos dvi šeimos. Pamokos ir toliau vyko mokytojos bute.

1953 m. sausio 1 d. mokyklą lankė jau 9 mokiniai. Pasidarė ankšta. Buvo pradėta darytis didesnės patalpos. Pavyko gauti vokiečių Jugendheime. Nuo 1953 m. kovo mėn. ir naudojamos toms patalpomis mokant tik už švaros palaikymą. Čia labai dažnai tenka pajusti karčią kampi-

ninko dalį. Kad bent pavyktų surasti mažiausią vargo mokyklai skirtą patalpą, kurią būtų galima išnuomoti lietuviškai.

Ytīm, savo darbe, Lietuvos žemėlapių, piešinių, ornamentais — tai yra mokytojos sąvare.

Visą penkerių metų mokyklos gyvavimo laikotarpį mokinių skaičius svyravo tarp 9-14. Vieną didesnę, kitą — mažesnę, iš-emigruodavo. Šiuo metu mokyklą lanko 10 vaikų.

Mokyklos darbe laikomasi vargo mokykloms nustatytos programos. Mokslas einamas trimis laipsniais. Iškart vaikai buvo suskirstyti į I ir II laipsnio grupes, tai ir mums nereikėtų šeštadienį po pietų mokyti, nes visą savaitę mokytumės tikroje mokykloje tik lietuviškai. Algis maloniai nustebo, kad yra normalių mokyklų, kur visko mokoma lietuviškai.

Iš Lietuvos atsivežtąją tradiciją Muencheno vargo mokyklos mokiniai visada rengia ir praveda visiems lietuvių vaikams Kalėdų Eglutės ir Motinos Dienos mėsines programas ir žaidimus. Taip pat aktyviai daly-

nio grupėje — 4 mokiniai, II — 2 ir III — 4.

Visą mokyklos gyvavimo laiką pamokos vykdavo tik šeštadieniais po pietų, nes tai vienintelis popietis, kada visi vaikai yra laisvi nuo pamokų vokiečių mokyklose. I ir II grupės vaikai mokosi 3 val. ir kitas 3 val. II laipsnio.

Kada mokykla šeštadienį po pietų dirba, o kiti vaikai už lanko žaidžia, bėgioja, 7 metų Algis klausia: "Kodėl mes turim dvi mokyklas lankyti, o anieks to nereikia?" Jam atsako kitas, vyresnis berniukas: "Jie vokiečiai, o mes lietuviai. Jei mes gyventumėm savo tėvynėje, kaip jie, tai ir mums nereikėtų šeštadienį po pietų mokyti, nes visą savaitę mokytumės tikroje mokykloje tik lietuviškai." Algis maloniai nustebo, kad yra normalių mokyklų, kur visko mokoma lietuviškai.

Iš Lietuvos atsivežtąją tradiciją Muencheno vargo mokyklos mokiniai visada rengia ir praveda visiems lietuvių vaikams Kalėdų Eglutės ir Motinos Dienos mėsines programas ir žaidimus. Taip pat aktyviai daly-

vauja ir kituose lietuviškuose parengimuose.

Peinė

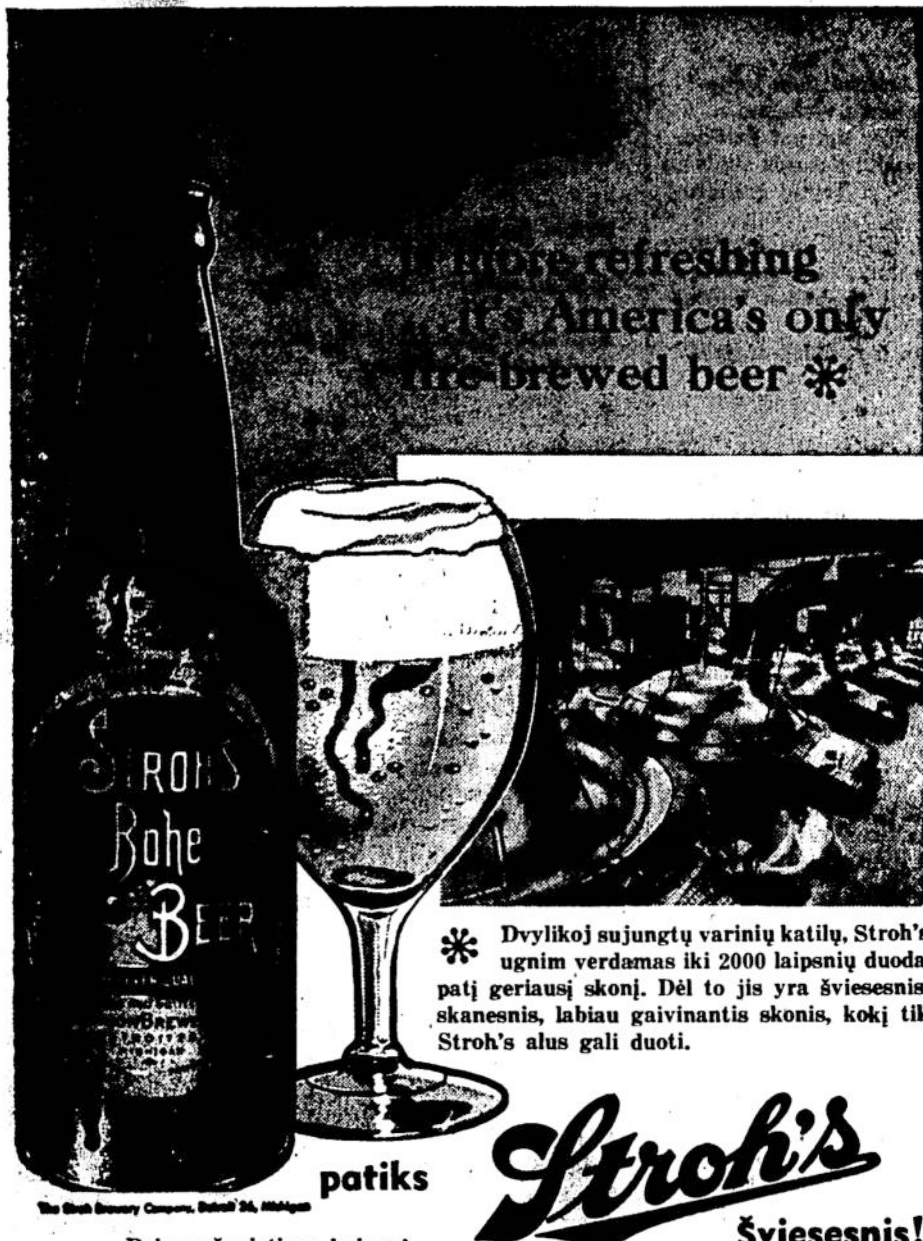
Pritariant P. L. B. Vokietijos Krašto Valdybai, 1956. XI. 15 įsteigta Peinės vargo mokykla, kurioje mokosi 7 vaikai. Per vieną mėnesį duodamos 24 pamokos, kurios vyksta mokyklos vedėjo Albino Nomeikos bute. Nuo mokyklos įsteigimo dienos iki dabar buvo duota 204 pamokos.

Šioje mokykloje mokomi še dalykai: lietuvių kalba žodžiu ir raštu, skaitymas, Tėvynės pažinimas, lietuvių dainos ir pasakos, priežodžiai ir eilėraščiai. Pamokos dėstomos prisilaikant K. Valdybos nustatytą programą ir pasinaudojant atsijusiais konspektais. Mokykloje darbas vyksta sklandžiai ir sėkmingai, vaikai domisi savo tėvų gimtuoju kraštu ir nori teisingai išmokti lietuviškai. Artimiausiu metu mokykla numato gimnazijai duoti tris mokinius. Inf.

DIRVA

LAUKIA

JOSŲ TALKOS!

Dabar už vietines kainas! Joks kitas Amerikos alus neprilygs Stroh's nes joks alus neverdamas kaip Stroh's

AR ŽINAI?

LIETUVIS — U. S. A. CENTO KOREJAS

Mūsų tauta yra davusi žmonių, kurie savo darbais yra plačiai parsėję. Vienas iš tokių yra Viktoras Domas Baranauskas-Brenneris.

Jis gimė 1871 m. birželio 12 d. Šiauliuose. Jo tėvas buvo antspaudų dirbėjas ir graviuruotojas. Jaunas ir gabus Viktoras dirbo kurį laiką savo tėvo dirbtuvėje, iš pradžių Šiauliuose, o vėliau Kaune. Rusų valdžios žandarų persekiojamas dėl savo verslo konkurentų įskundimo, į Jungtines Amerikos Valstybes atvyko 1890 metais.

Amerikoje jis dirbo savo verslo darbą. Netrukus pasižymėjo dideliais gabumais skulptūroje ir graviūroje. Buffalo, St. Louis, ir Paryžiuje gavo pirmasias premijas už pinigų modelius ir skulptūras.

V. D. Baranauskui, pasižymėjusiam skulptūrai, pats J. A. V. prezidentas Teodoras Rooseveltas 1908 m. pozavo. Per Panamos kanalo statymą, Baranauskas darė to perkaso medali. Jo kūriniais puošėsi Paryžiaus, Luxemburgo, Muencheno, New Yorko, Chicago ir kitų miestų numizmatikos muziejai.

1909 m. buvo paskelbtas konkursas sukurti naujam cento modeliui. Tada jau buvo pasibaigęs Amerikos "Indijono galvos" cento amžius. Iš tūkstančių projektų buvo pasirinktas mūsų tautiečio Viktoro D. Baranausko-Brennerio "Lincolno galvos" cento modelis.

Po tuo projektu, tarp kviečių varpų, apačioje, yra atspausdintos raidės "V. D. B.", net ant 22,360,000 centų, o nuo 1918 m. iki šios dienos tos raidės, labai mažytės, vos padidina moju stiklo tematomos, yra po Lincolno petimi.

Be to, V. D. Baranauskas dar yra sukūręs daug įvairių medalių projektų. Dėl to Jungtinių Amerikos Valstybių finansų ministerija yra iškabinusi jo paveikslą šalia "Lincolno Cento".

Tokius darbus dirbdamas ir pasižymėjęs maždaug visoje Amerikoje, V. D. Baranauskas tačiau visą savo gyvenimą pasilikė veiklus lietuvių patriotas ir uolus katalikas. Jo darbštumas ir įtemptas nuolatinis darbas ar dė jo silpną sveikatą. Jis mirė 1924 m. gegužės 5 d. New Yorko mieste.

B. Nausėda

Dabar pats laikas užsisakyti DIRVĄ!

AIŠKIAREGĖ

R. SPALIS

(Tęsinys iš pėito Nr.)

— Tetulė, gerbiu tavo nuomonę ir gyvenimo patyrimą, bet nesakyk man gero žodžio apie pranašautojus — netikėsiu. Kai kam jie susuka galvą. Štai mano vedėjo žmona, Sofija Kinčienė, nubėgo kartą pas tą, kuri pas jus atvykusi. Na, ta ir išpranašavo, girdi, didelė nelaimė išties tavo namus. Na, tu man ir atsitik taip, kad, bėrods, po mėnesio audros metu perkūnas trenkė. Kinčienė prisiminė aiškiaregę ir pradėjo garbinti ją.

— Teisybę ir pasakė. — Supuolimas, tetulytė. Turį gi apgavikę ką nors pasakyti, pinigą gauna. — O iš kur žinojo, kad toji ponė namus turi? — paklausė Serafina.

— Taigi, iš kur žinojo, kad namus turi? — pridėjo ir teta Leosė. — Juokai, ir aš pasakyčiau. Argi tokia kvaila toji aiškiaregė, argi nepamatė iš apsi-

rengimo, kad Kinčienė turtinga, kad apsiaustas geras, kad žiedas ar net žiedai brangūs, gal kuris su briliantu. Sakykit, tetulė, kodėl tokiai namo neturėti? Juk aiškiaregė turi akis, ar ne?

— Teisybę sakai! Taigi, kodėl tokiai namo neturėti? — nudžiugo ir teta Leosė. — Aš sutinku, iš drabužių galima pažinti žmogų, sukčių visad bus, bet yra ir tokių, kurie atvirkę teisybę pasako. Prisimeni, Leosė, senį Berkeli?

— Kaip gi, kaip iš knygos viską pasakydavo. — Iki mažiausio dailkeltio viskas išsipildė, — ir senutės paskendo prisiminimuose, minėdamas jaunystės dienas, šokinėdamas nuo vienos nuostabios istorijos prie kitos, ir visad Berkelis buvo teisus.

— Tu dar turi prisiminti Dargį, Antan. Kartą Berkelis perspėjo jį: saugokis penktadienio. Tas, įžūlus būdamas, tik pasijuokė.

Netrukus po to važiuo į turgų, arklys pasibaigė, trenkė į medį ir Dargiui koją sulaužė. Tai buvo penktadienis. Pusę metų pragulėjo, o toks vyras!

— Tetulytės, kaip besistengsit, bet manęs neįtikinsit. Panašų atsitikimą ir aš žinau. Tuose pačiuose namuose, kur aš, toks prietaringas valdininkėlis gyvena. Jis nuolat pas tą aiškiaregę sėdi. Kartą toji įspėjo jį į darbą neiti. Ir tu man taip atsitik, kad autobusas, kuriuo jis į darbą važiuoja, susidūrė su lengva mašina. Niekas nemirė, bet stiklai suplėšė veidus. Suprantama, džiaugiasi tas valdininkėlis, kad paklausė aiškiaregės.

— Gera ir padarė. — O aš manau, kad blogai. Jeigu jis būtų važiuavęs į darbą, gal ir susidūrimas nebūtų įvykęs. Vienas žmogus daug reikią. Jis turi į autobusą įlipti, konduktorius turi mygtuką paspausti, štai ir praeina minutė, štai ir būtų išvengta susidūrimo. Ar aš neteisus, a? — pažūrėjo į tetas triumfuodamas.

— O tu, Antan, nepagalvoji, kad toji minutė gal tik padidintų nelaimę, gal tas valdininkas gal būtų gavęs, blogą valandą

neišsitarus. Jūs, pamokyti, visad juokiatės iš to, ko nesuprantat. Sėserėnas užsigavęs patempė veidą. — Kad ir gerbiu jus, tetulės, bet turiu atvirai pasakyti, kad esat senų pažiūrių, kaip toji amžinos atminties mamos draugė Veronika Stačiūnienė. Ne man, o tai aiškiaregei jinau patikėjo.

— Veronika, Veronika — neprisimenu, — vargino savo atmintį Serafina. — Nepažįsti jos, tetulė, tai mamytės paskutiniųjų metų miesto draugė. — O kaip ten buvo? — degė smalsumu Leosė.

— Veronika Stačiūnienė turėjo tik vieną vienintelę dukrą, bet graži, kad neatžiūrėsi. Nelaimė, du iš karto pasipiršo. Nežino motina, kuriam dukrą atiduoti. Šiaip galvoja ir taip, neišsprendžia, ir baigta. Klausia mano pgarimo. Sakau, sunku pasakyti, bet tas šviesioplaukis man dailesnis atrodo, vyras iš stuomenis ir liekmns.

— Ne grožioje, Antan, gerumas, — pa lingavo galva Serafina. — Kodėl? Gražus gali būti irgi geras, bet motina vis abejoja. Na, nuėjo pas tą aiškiaregę. Žinoma, sumokėjo pinigą, o toji

tik pamačiusi, ir sako: — Neleisk dukters už šviesioplaukio, pražudys tavo vaiką, gyvenimas ašarose skęs. Na, motina ir neišleido už to dailesnio, ar ne kvaila?

— O kaip jos dukტė dabar gyvena? — Nieko, kaip ir kiti. Porą vaikūčių turi, namuką pradėjo statyti, sodelį įsitaisė. — Matai, vaikeli. Ko daugiau reikia? Pats tvirtini, kad gerai gyvena.

Sėserėnas pradėjo juoktis. — Žinotau, kad tetulė taip pasakys, bet jei ji būtų ištekejusi už to dailesnio, gal gyvenimas dar dailesnis būtų, dar laimingesnis, kas žino? Gal tos aiškiaregės dėka mergaitė blogiau turi, negu turėtų. Atsakykit jį, tetulės.

Leosė rodėsi priblokšta, bet Serafina ir negalvojo nusileisti. — Gerai, Antan, sakai: aiškiaregė, tik pamačiusi Veroniką, tuojau pasakė, ko ji atėjusi. Pasakyk, Antan, iš kur ji galėjo žinoti?

— Taigi iš kur? — atsigavusi gyvai pri-tarė ir Leosė. Sėserėnas kilstelėjo akis, kartą ir kitą, praverė burną, kryptelėjo į vieną, į kitą teta. — Iš kur? Na, kodėl... pamatė seną

PAVASARIS

B. MASIULIS

(Tęsinys iš preeito numerio)

Kadaise prie Velykų stalo džiaugsmas kūlvartais tekėjo. Anuomet ne iš lėto, kaip dabar, prie pilno stalo mano kojos ėjo — Sparnais jos skrido: vidurių gaudi rauda skraidino jas tada. Džiaugsmu dusau, kai stalo meilė glebėsčias su rauda.

Kitiems taip irgi buvo: vilkas skrandy su alkiu įtūžęs kirtos; Velykų stolas griuvo džiaugsmo prarajon — jo kvaplos alūgo [stirtos.

Priėdė vilkas kiek tik gan — pikta nesantaika nutilo, Ir kaip nebūta vilko: lyg dvasia nematomas kažkur iškilo.

Kodėl taip buvo, gal paklaus dabar smalsus jaunuolis. Kuinu dvasna ne juokas buvo šokti šimto mylių šuolis: Sešias savaites glaudis prie mėsos ir pieno buvo šukštul Gavėniai keliant puotą skrandy, kaip lentelė, būdavo, subliškū.

Užtat Velykos rodės lyg mana kadaise žydams iš dangaus. Jų laukėm, kaip artojas sauroje lietaus brangaus, Kaip laukia mylinti širdis širdies aistringai mylimos... Velykų stolas būdavo pavasaris po vydragos žiemos.

Bepiga nū, jaunuoli: retą dieną tu mėsos gavėnioje negauni. Gavėniai kiauřa dar ir pieniską į skrandį pilna burna žauni. Metu graudžioju daineles berį iš kakarinės ir linksmi pašoki. Nešokom mes, giedojom giesmes tik šventas, — mums buvo [šakai kietoki.

Norėjom stoti prieš gavėnios veidą ko atipriausiom kojom: Užgavų dienų mintis ir širdį drūtu mėsišku vyniojom — Gardziuodamies dešras ir lašinius čepsejom ligi pat gaidžių. Kaikur net varpas šaukė: Valanda paskujė! Neturėk atodėjų [rytoj graudžių!

Siandieną užgavėnės tokios, lyg dvasia bekūnė jos tebutų. Ar jų bereikia žmogui, kad gavėnioj lašiniuoju nepadžiūtų! Nebreikalingas būtų po lengvos gavėnios ir sunkus Velykų [stalas: Jame tiktai taurė didžiausias džiaugsmas, šio pradžia ir galas.

III

Perkūnas, knypavę pavasario stebėjęs, išstarmė dabartės tarė — Ugnies pirštu jis grasė ir griausmais už nuodėmes visokias barė. Iširdes, strėlė šovė ir pataikė, gluosnin, kurs prie kūdros buvo. Išiško medis — nekaltam medeliui nuodėmė kieno atpikrė [kliuvo.

Lietučio sodrios replės traukia augalą į aukštį — žemė [sufaliuoja. O sodai! Skendi žavume: prie žiedo žiedas — rausta ir baltuoja. O kas ten dūzgja? Tai bitelės sodo tylą sparnelyčiais skrodžia — Nuo žiedo lekia jos ant žiedo — ten, kur medų jos tik uodžia.

Nuogiejį medžiai, lyg sarmatos paimti, šakas dangove puošia. Bučiuojami vėjelio, lapai jaunučiukai ką mįslinga šnabžda ošia. Spygliuočiai žvakelyčių prisidagstę — spindi, kaip kalėdinės [eglutės; Tai jų iššautos balsvos metūgytės žiba tarp žalių spyglių [jaunutės.

IV

Darbščioji mūsų skrudė sėdi staklėse ir baltas drobes audžia — Sudyklė šauda, muša ataudus muštuvai — staklės griauždia. Išaudus drobes, aus ji staltieses languotas, sijonus rainuotus, Tautos drabužiai išeginiam audinius puikius, raštuotus...

Lietuve! Tu daili: geltonos tavo kasos, akys dangus, O apdaru tautos ir galva vainikuota — grožio kūrinys brangus. Kelnėta šių dienų gražuolė argi gali tau prilgti, karafaitai! Žemai, žemai lenkiuosi prieš tave lietuvaitė!

* Jiezne, Alytaus apskr.

PATI PATIKIMIAUSIA FIRMA SIUNTINIAMS PERSIUSTI Į SSSR, LIETUVĄ, LATVIJĄ, ETIJĄ, UKRAINĄ IR KITUS KRANTUS YRA

PARCELS TO RUSSIA, INC.

1830 BEDFORD AVE., BROOKLYN 16, N. Y. Tel. IN 7-7272, 7-2465

Pristatymas garantuojamas gyvyje parai. Siuntiniai išsiunčiami skubiai.

Mūsų skyriai:

New York City, 78 Second Ave., Tel. ORchard 4-1848.
Detroit 12, Mich., 11691 Jos. Campu Ave., TOWNSEND 8-0298.
Hartford, Conn., 651 Albany Ave., CHapel 7-5164.
Los Angeles, Calif., 121 So. Vermont Ave., DUNKirk 5-0558.
Philadelphia 22, Pa., 832 North 7th St., Tel. WA 3-1747.
Chicago, Ill., 3741 W. 26th St., Tel. CE 7-2125.
Newark, N. J., 233 Market St., Tel. MA 3-0337.

V

Lietus ir saulė išganys plikas žaliasis klimais dengia — Žieminiams tvarto kaliniams vasarvietę atgaį rengia. Pro tvarto aklinas duris galvijų troškiai lekia į laukus: Gyvenimas prie saito tvarte rados gyvuliui tvankus.

Apšepę kerdžiai ir užstovai,*) tartum iš plyšių vabzdžiai, Aikštėn išlindę; su smalskiais bogačiais eina išdidžiai (Nelygiant su skeptrais kitados valdingieji karaliai) Paimti vargšų kalinių iš tvarto savo karšto rimbo valiai.

Tie žmonės, ar vienu vadinos kerdžiai, ar kitur užstovai, Tebuvo lygūs ir garbingi dviem vardais bandos sargovai. Jiems piemenys pagalba buvo, patys jie — tvarkos komanda, Akis budri ir gal ranka rūsti, kai tvarką piemenėlis kanda.

Senų žmonių buvo tie sargovai — iš kalos pušinės dar laikų. Kaip protėviai, jie laikė — nesivaldę papročių, jų pasaka, paiky, Rieštas pyptęs papasė, skiltuvus jas degė, titnagas ir pintis: Pakybt iš titnago kibirkitys, ir ugnia prie pinties imė jau [kabintis.

Puikių jų buvo pasakovų. Kaip iš rašto žerė, iškalbingi ir [malonūs, Apie laumes ir raganas, su lobiais aitvarus — geltonus ir [raudonus, Apie slaugingus nuotykius su dvasiomis ir pragaro šėtonais, Su smėklomis, vilkats ir galingais lazo ponais...

Trimitai ilgą kerdžiai ir užstovai pasakė ant peties nešiojos. Ateina gintinai — neapekuos sodžius kiemų užstovo kojos; Trimitas sužaibuoja spindulį pirmam, drūtai sugrįžaudžia, Ir piemenys prie kerdžiaus karvėm genimi atspaudžia.

Rytų dangus liepsnoja — saulė motiną rudybė atkalina. Sujudo kaimas, kaip skrudynas: karvės mykia, avys bliuina; Trimitas ryto giesmę gieda — kerdžius bandą rinktis šaukia; Trepsena avys, karvės, kaip laivai, per gatvės dulkes plaukia...

Mosuoja uodegom ganykloj gyvulėliai ir pešioja žolę. Vamzdeliais švilpauja gaidelė piemenėliai ant vejų purpuolę. Gauruoti avinėliai mėlynam dangui saulei veidą brauko. Ramiai plaukioja ilgakojis gandrai ant ganyklos lauko.

Žolė žali žiogeliai atraksti, virpa pažemėiais balti drugeliai. Geltonas pievos žiedas meiliai moja dūzgančiais bitelei. Juoda samanė storabalsė tupinėja prie baltos gelės. Vaiduoklio vejamas kiškėlis į rugius nurūko iš žolės.

Kaip krikštolas, skaldraus vandens upelis plonas šalimais, Tarytumėi kačiukas, murkia srovėlytė ribančiais žalsmais. Saulutė žiūrėdama suko smailtes dugne geltonam. Jas skaito, loško ir neranda tikro skaičiaus milijonam.

Darna ganykloj slaudžia, šypseną dangaus — meilinga sutartinė. Saldžiai vėjelis snaukia — vos kilnoja jo plati krūtinė. Smagu ganykloj ant žolės: čionai jauki tarybė viešpatauja, Čionai nėra piktų akių — apsunkusi dvasia čionai taurauja.

*) Lietuvos Rytų kerdžiai.

AR TIKRAI ŽYDU SUMAZEJO 6 MILIONAIS?

Po II-jo Pasaulinio karo žydų tautybės gyventojų skaičius nebuvo oficialiai paskelbtas. Tačiau šiemet pasaulio žydų kongresas pranešė, kad šiuo metu visame pasaulyje yra apie 11-18,000,000; per paskutinius 10 metų jų skaičius pasaugo apie pusę milijono.

Karo metu, 1939 metais Vokietijoje, išleistas Weltstatistik duomenimis sakoma, kad tuo metu visame pasaulyje buvo 17,801,000 žydų, tačiau daugiausia jų gyveno Jungt. Amerikos Valstybėse, būtent 4,5 milijonų (dabar virš 5 milijonų), Azijoje gyveno 939,000 ir Afrikoje 660,000 žydų.

Europoje daugiausia žydų gyveno Lenkijoje — 3,3 milijonai. Iš jų Varšuvoje gyveno apie 350,000. Tai beveik tiek pat, kiek Anglijoje iš viso. Varšuva, pagal gyventojų skaičių, buvo antiras miestas pasaulyje. Pirmą vietą tenka New Yorkui su 2,5 mil. žydų. Lodzės mieste gyveno per 200,000 žydų.

Sovietų Rusijoje gyveno 2,9 mil. (dabar — 2 mil.) žydų. Jie ten gyvena pasiskirstę po visus Sovietų Rusijos didesnius miestus. Tik Odesoje jų daugiausia buvo apsigyvenę, būtent, iš viso 153,000, arba 36% visų miesto gyventojų. Maskvoje gyvena apie 132,000 žydų. Kituose miestuose po mažiau.

Kituose Europos kraštuose žydų tautybės gyventojų skaičius buvo mažesnis. Rumunijoje gyveno daugiau kaip 1 mil. žydų. Vokietijoje 620,000, iš jų apie 200,000 gyveno Austrijoje (vokietijų tuo metu okupuotoje). Vengrijoje gyveno 450,000 žydų. Čekoslovakijoje 385,000, Lietuvoje 170,000, iš jų apie 3000 gyveno Klaipėdos krašte. Latvijoje 96,000, Prancūzijoje 280,000, Jugoslavijoje (Pietų slavijoje) 75,000 ir Italijoje 52,000.

Pagal visos valstybės gyven-

GERIAUSI IDAINAVIMAI

ČIURLIONIŲ ANSAMBLIO IDAINAVIMŲ ALBUMAS

15 dainų: Tėve mūsų; Lėplinė; Linelias roviai; Ar aš ne vyšinėlė; Elkinė mudu abudu; Sąjau rūta; Tyklai, tyklai Nemunėlis teka; Op, op, kas ten, Nemunėli; Palankėj; Plemenėlių daina; Anoj pusėj Nemuno; Kalvelis; Skamba, skamba kankliai; Augo kleme klevelis; Kas bernelio sumjelyta.

KAINA \$10.00

VINCES JONUŠKAITES

IDAINAVIMŲ ALBUMAS

15 dainų: Kur prapuolė tas kelelis; Viespaties pasaulis; Oj ant kalno; Mėlynai varpeliai; Plaukia antelė; Pasakykit; Aš per naktį; Žak karvute; Oj kas sodai; Ar atminai; Anoj pusėj marelų; Už augstųjų kalvelių; Spraglių daina; Mano gimtinė.

KAINA \$8.00

CHICAGOS VYRŲ CHORO IDAINAVIMŲ ALBUMAS

10 dainų: Per naktelę šokau; Ant marių; Tušti paliktieji hamai; Draugai, pakelkime taures; Tėviškės vakarai; Jau žirgėlis pablototas; Naktis graži; Valiok dalgėli; Op, op, Nemunėli; Jau pravertos dvario stonios.

KAINA \$8.00

SIŪSKITE PINIGUS IR TUOJ GAUSITE PLOKSTELIS

DIRVA

1272 E. 71 ST. CLEVELAND 3, OHIO

Patark kaimynui

prenumeruoti

DIRVA!

VI

Apylinkei atmintinas sieksinis vyras Mikola, Užstovas pareigingas, kieta būdo, kaip kieta uola. Ganyboje valdovas: nieks nedrįso kišti jo sritin liežuviu. Jo žodis buvo trumpas ir orus, kaip šautas šūvis.

Mitraus kadaį jo kario būta: kovėsis kare su turkais, Krušos švininės buvęs piltas, ėmėsis su priešu durklais... Už išmaną ir narsą žygiuos buvęs viršila pakeltas. Iš karo grįžo gyvas jis namo kietų kovų apveltas.

Gyveno kaip vienuolis Mikola — nenūdo kurti jis šeimos. Ganyba manė: dirbt sunkiau jėgos po karo stigo reikiamos. Jį supo pagarbos vainikas už stropumą, išmaną ir protą. Ir vertą atlygį turėjo jis — pagal dorybes tas skaičiuota. (Bus daugiau)

ATITAI SYMAS

"Dirvos" 31 nr. išspausdinta:	turi būti:
I, 6 pastr., 4 eil. trauka	trauko
II, 5 " 1 " nuosmios	nuosmios
II, 6 " 2 " žiūrėjo	žiūrėjo
II, 9 " 3 " srovė	srovė

moterėlė, tai ir suprato, kad dukra rūpi. — O kodėl ne sūnų, Antan, o kodėl ne sūnų?

— Taigi, kodėl ne sūnų ar vyrą? — net virpėjo smalsumu Leosė.

Seserėnas suraukė antakius.

— Mielosios tetulės, aš netikiu, ir baigta. Aš nežinau kodėl apie dukrą pasakė, o ne apie sūnų, bet netikiu, ir baigta. Kada automobiliai, lėktuvai skraido, kad kažkokia bubelė viską žinotų — juokai!

— Tai ir yra, vaikeli, kad jūs labai išdidūs dėl tų automobilių, tuo tarpu ne jis radaras, ne jis maitina, o toji žolėlė pievoje, tie javai laukuose, kaip ir anksčiau. Kinta drabužiai, Antan, papročiai žmonių, bet Dievo palaiminta saulutė vis ta pati šviečia, ir žmonės jos nepakeis, nes Dievo rankų darbas nėra pakeičiamas. Vieni gavo Dievo dovaną ir gali mašiną padaryti, kiti turi kitą dovaną — žino, kas vyksta žmogaus širdyje, kas jas slegia, kokie rūpesčiai vargina; dar kiti gali net į praeitį pažvelgti ar ateitį atspėti. Tokių buvo ir tokių bus, nors vien tik lėktuvai skraidys padangėje. Pas tą Berkelį atvažiuodavo ir iš miesto, ir mokyti ir nu-stebę grįždavo. Jūs jauni, pamokyti tik ap-

gavikus matote. Yra ir tokių, bet nepatariu juoktis iš visų.

— Aš nesijuokiu, bet jau manęs pas burtininkus ar aiškiečius nepamatysit. Nebesigindysim. Štai koks gražus vakaras, bėgsiu dar į mišką, gal kokį grybą rasu.

Kai sutemus susėdo vakarienės, abi tetos buvo keistai sujaudintos, abi jos akys nuolat susitikdavo. Po kelių nereikšmingų sakinių, našlė Serafina abejingai paklausė:

— Ar pas mus daug pas tą aiškiegę eina žmonių?

— Nekreipiau dėmesio. Kas ten eis!

— Ar ilgai dar tos visos būdelės čia stovės?

— Gal dar ryt. Po to jų ir kvapo nebėliks, ramiai bus.

Tetulės vėl reikšmingai susišalvė.

Kitą dieną, žinodamas tetulių papročius, tuoj po piet, moterų didžiausiam pasitenkinimui, seserėnas dingo iš namų, bet, užuot dūmęs į mišką, aplinkinių kelių pasuko į miestelį.

Po geros valandos aiškiegės sukosėjimas už bręseno sienos pasislėpusiam seserėnui pranešė, kad tetulės jau vidų. Jų ma-

tyti seserėnas negalėjo, o nedrąsius balsus slopino čia pat Aušros cirko rėksminga muzika, tačiau aiškiegės tvirtas balsas šiaip taip buvo girdimas, ir seserėnas žavėjosi jos apsakrumu, žodžiai skambėjo įtikinamai, giliai, lyg iš tikrųjų ji būtų pajėgi įžvelgti į sielos paslaptis, pakelti jų uždagą ir ten surasti tikrą sprendimą, nesinaudodama pigių išorės stebėjimų.

Kai pabūrusi Serafinai aiškiegę įėjo už pertvaros vandens atsigerti, Antanas bė žodžio įkišo į jos ištiestą delną suderėtus pinigų. Daugiau nelaukdamas, vaikinys tyliai išsinešdino iš palapinės ir po pusvalandžio, pardūmęs namo, puolė į sofą aukštai iškeldamas kojas. Tuoj pakilo, perėjo kambarį, įėjo į kitus, apžiūrėdamas sienas, langus, kaip naujai įsigytųjų namų savininkas. Atidžiai apėvalgė baldus, ranka pamėgino jų stiprumą, atidarė bufetą, pilną prikrautą indų, ištraukė stalčius — sidabriniai šakutės ir peiliai. Nesivaldydamas pakėlė vieną prie lūpų ir pabučiavo. Nusijuokė iš savo kvailumo ir atidarė duris į lauką, bet stabtelėjo: dar pamatys kas, geriau viduje būti. Be to, ir taip žino: geri namai, geri sienojai. Reikės į miestą perkelti. Trys butai! Idomu, kiek pinigų

banke. Popieriai taip gerai paslėpti, kad visos pastangos surasti neuėjo niekais.

Vėl atsigulė į sofą, tik kojų nebekėlė aukštyn — bijojo sugadinti apmušalą. Gal reikės kokią šimtinę duoti tam pusbroliui, mokosi jis, skursta. Ne, geriau nejudinti, tik žūlesnis pasidarys, ko gero, pasijus nusiskriaustas. Gerai, kad jis kol kas toks lėtas, nedrąsus, o tai čia irgi maišytųsi, nagus kaisiotų...

Pašoko, žvilgtelėjo pro langą, ar neatėina. Kaip tik toli kelyje pasirodė vos matomos dvi figūrėlės.

Patrynė rankas, sukikeno, atsijėdė sofoj. Ne, taip negerai, įtartina. Leptelėjo į kėdę prie stalo. Pagalvojęs ištisė ranką į knyga ant bufeto, atvertė ir kūrį laiką žiūrėjo į ją, kol pagaliau suvokė, kad tai Serafinos didžioji maldaknygė. Tebūna ir taip, šyptelėjo sau, meldžiuosi, ir baigta. Visomis pajėgomis sutraukė burną, norėdamas atrodyti rimtas, bet taip kuteno vidų, kad vos laikėsi nesproges juoku. Girdėjo, kaip tetos rakino duris, kaip perėjo priemonę. Tik joms įėjus į kambarį, visomis pajėgomis kovodamas su vis virpamu juoku, čiulpdamas į save žandus, kad tie prieš valią neišsipustų, pe-

žvelgė į jėjusias. Pažvelgęs pamiršo juoką, žiūrėjo apkvaišęs, žiojosi burna, pūtėsi akys.

— Ko taip žiopsai? — linksmai subarė Serafina. — Buvome pas aiškiegę. Tik besirengdamos pas ją eiti prisiminėm, ką tu sakei, kad apgavikės iš apdarų daug atspėja, tai mes nutarėm pasikeisti. Štai, ar netinka Leosėi mano skrybėlaitė, apsiaustas, vedybinis žiedas, o man jos drabužiai? Ji tokia po nie atrodo, kad visi elgetos ties į ją rankas. O toji aiškiegę nėra apgavikė. Tiesiai pasakė, ko atėjome, kas iš tikrųjų gulėjo ant širdies, kas užmigti nedavė. Ir tu kada nors nueik pas ją, verta. Tarp kitko, — Serafina kietai sučiaupė lūpas, — ar dar ilgai čia viešėsi? Mudvi su Leose norim išvažiuoti rytą, pažįstamų, giminių aplankyti, gal savaitę užtruksime.

— Aš, — pravėpliojo seserėnas, pažvelgdamas į Leosę, bet toji, išdidi sesers drabužiuose, atkakliai žiūrėjo į žemę, vengdama jo akių. — Šį vakarą grįžtų į miestą...

— Jei skubi, tai jau renkis. Traukinys bus už valandos. Dėkul, kad mus aplankel, Antan.

LIETUVIŲ KULTŪRA LENKŲ AKIMIS

(Atkalta iš 1 pusl.)

K. Ilakovičienės eilės apie Lietuvą; "Lietuvių liaudies dainos" (keturios liaudies dainos su gaidomis) ir "Lietuvių šokių" ("Malūnas" ir "Gaidys", su schemomis, kostiumų ir figūrų piešiniais ir gaidomis). Viso 120 didelio formato puslapių.

Leidinyje visais atžvilgiais padidėjo. Prie kiekvieno skyriaus pridėta lietuviškos tautodailės vinjetės. Parinkimai tinkami, atsižvelgiant į tai, kad leidinio medžiaga skiriama mėgėjų scenai. Medžiaga lengva ir nesudėtinga, tačiau būdingai lietuviška ir šiaip jai nieko negalima prikišti.

Ponios A. Lau-Gniedovskos straipsnis palankus ir savaip vispusiškas, tai yra, liečias visas kultūrinio gyvenimo sritis. Kai kurie jos tvirtinimai kiek keltokai nuskamba, bet dėl to reikėtų kaltinti medžiagą, kurią jį naudojo, o ne jos nusistatymą, nes jai kiekviename sakinyje stengiasi būti palanki lietuviškam reikalui.

Straipsnio pradžioje rašytoja nusiskundžia, kad senesniais laikais yra buvę daug lenkų, kurie visa savo gyvenimą skyrė lietuvių kultūros studijoms (tokių pavyzdžių yra ir dabar, pavyzdžiui, prof. J. Otrębski, aprašęs Tverės tarmę ir dabar rašąs daugiatomę lietuvių kalbos gramatiką), o paskutiniu laiku žinios apie Lietuvą visai sunykusios abiejų kraštų nuostolui. Autorė dėl to kaltinanti lenkų ponų šovinizmą ir Stalino asmenybės kultą.

Tiesa, daug autorės tvirtinimų per daug kategoriškai skamba. Sakysime, jai tvirtina, kad seniausios lietuviškos kultūros archeologiniai radiniai tesiekia tik IX-X mūsų eros amžius, kad lietuviškieji tautodailės ornamentai išsirutulėjo iš saulės, žvaigždžių ir augalų geometrinių figūrų, o gyvulių ir paukščių motyvai labia reti ir vien tik Klaipėdos krašte tesutinkami; kad lietuviški raštuoti audiniai XVI amžiuje buvo labai augštai vertinami vakarų Europos rinkose (nenorėčiau tikėti, kad tie audiniai būtų buvę tikrai liaudinės, tai yra, naminės gamybos). Bet pastabos apie dievdirbystės pavyzdžius labai originalios ir taiklios. Gražiai jos atsiliepta apie mūsų liaudies dainas, nors čia vienas kitas tvirtinimas yra paimitas iš labai senų ir ne visai tikslų šaltinių.

Prabėgomis ji pamini ryškiausius mūsų rašto tarpsnius ir atstovus, pradėdama pirmąją lietuvišką knygą, pasirodžiusią 1547. Tačiau literatūrą siauriaja to žodžio prasme pradeda 1818,

kai pirmą kartą buvo išleisti Kristijono Donelaičio raštai. Vargu ar būtų galima sutikti su autorės tvirtinimu, kad Donelaitis savo stiliumi ir kitomis literatūrinėmis savybėmis yra artimesnis ir suprantamesnis šiaurės, negu autoriui gyventais laikais. Esą, to laiko lietuviai jo negalėjo nei pajusti, nei suprasti, nei įvertinti. O tuo tarpu iki šiol buvo manoma, kad Donelaitis savo poemą bus skaitęs savo parapijiečiams iš sakyklos. Be to, pati poema buvo išsaugota kaip literatūrinė vertybė ir net buvo nurašinėjama kaip tik beveik poeto bendralaikio, o tai reiškia, kad bendralaikiai jį suprato ir vertino.

Visas devynioliktas amžius apgraužė perbėgtas, bet visą laiką jaučiama pastanga palankiai aiškinti kiekvieną reiškinį ir pateisinti kiekvieną trūkumą. Autoriui viskas pradeda visai kitaip atrodyti nuo vadinamosios Spalio revoliucijos. Ji čia jau turi naudotis oficialia bolševikiška medžiaga ir kelti tik kairiuosius autorius. Čia jį nelaukia gana savotiškai: visą laiką mini tuos pačius vardus — Girą, Nerį, Cvirką, Marcinkevičių, o dabartinis bolševikinės literatūros balvonėlis praeina tytomis, lyg jų nei būtų nebūtų.

Tas pats ir su dailininkais. Į padanges kelia Ciurlionį. Puikiai vertina Rimšą, Kalpoką, Zikarą. Iš jaunesnių viena Jozė Mikėnė, skulptorių, tepamini šiais žodžiais: "Išskyrus žinomąjį skulptorių Jozę Mikėną, garsiosios "Kristaus" skulptūros autorių, neką tegalima pasakyti apie lietuvių plastiškuosius menus...". Jis, po atliktos 1948 metais skulptūros, tikrumoje liovėsi kūręs ir užsiima dekoratyvine keramika". Čia autorė, kaip paaiškėja iš "akademikų" protesto, sumaišo skulptorių Jozę Mikėną su tikru jojo broliu keramiku Jonu Mikėnu. Tačiau faktas lieka faktas, ir to patys bolševikai neslepia, kad lietuviai dailininkai, kada tik tai gali, vengia bolševikinio meno kūrybos.

Šių dienų menui autorė, reikia pripažinti, darosi objektyvi. Iš jos rašto aiškiai matyti, kad ji moka skirti grūdą nuo pelo. Kalbėdama apie dievdirbystės padarinius, o tie asmenybės kulto padariniai yra ne kas kita, kaip okupanto klapdūkai. Dedamos viltys į palengvėjimą, demaskavus ir pasmerkus minimąjį asmenybės kultą. Aišku, kad tai negalėjo neužgauti bolševikinių menkystų gamintojų. Jie piestu šoko ginti savo pozicijų. Štai jų miestieji kaltinimai straipsnio autoriui:

"Prisidengdama tariama kova su asmenybės kultu, Lau-Gniedovskos rašo, kad tik kairieji pokario meno kūriniai išsiskiria iš didelės daugybės menkaverčių darbų. Tuo būdu Lau-Gniedovskos iš esmės sumenkina visą šiuolaikinę lietuvių literatūrą. Ji atrodo, prie "menkaverčių kūrinių" priskyrė A. Venclovos, V. Valsiūnienės, V. Mozūriūno poeziją, T. Tilvyčio "Ugnį" ir jo eilėraščius, E. Mieželaičio "Broliškąją poeziją", J. Dovydaičio ir M. Sluckio beletristiką, B. Daukšos ir A. Gričiaus pjeses, nes nei apie šiuos mūsų rašytojus apskritai, nei apie atskirus jų kūrinius, kaip ir apie daugelį kitų reikšmingų lietuvių tarybinių literatūros faktų, straipsnyje nerandame nė žodžio. Net ir apie tuos kelis pokarinės mūsų literatūros veikalus, kuriuos A. plunksna, bet jokių būdu šio ro-

Lau-Gniedovska rašo, kad tik kairieji pokario meno kūriniai išsiskiria iš didelės daugybės menkaverčių darbų. Tuo būdu Lau-Gniedovskos iš esmės sumenkina visą šiuolaikinę lietuvių literatūrą. Ji atrodo, prie "menkaverčių kūrinių" priskyrė A. Venclovos, V. Valsiūnienės, V. Mozūriūno poeziją, T. Tilvyčio "Ugnį" ir jo eilėraščius, E. Mieželaičio "Broliškąją poeziją", J. Dovydaičio ir M. Sluckio beletristiką, B. Daukšos ir A. Gričiaus pjeses, nes nei apie šiuos mūsų rašytojus apskritai, nei apie atskirus jų kūrinius, kaip ir apie daugelį kitų reikšmingų lietuvių tarybinių literatūros faktų, straipsnyje nerandame nė žodžio. Net ir apie tuos kelis pokarinės mūsų literatūros veikalus, kuriuos A. plunksna, bet jokių būdu šio ro-

Lau-Gniedovska rašo, kad tik kairieji pokario meno kūriniai išsiskiria iš didelės daugybės menkaverčių darbų. Tuo būdu Lau-Gniedovskos iš esmės sumenkina visą šiuolaikinę lietuvių literatūrą. Ji atrodo, prie "menkaverčių kūrinių" priskyrė A. Venclovos, V. Valsiūnienės, V. Mozūriūno poeziją, T. Tilvyčio "Ugnį" ir jo eilėraščius, E. Mieželaičio "Broliškąją poeziją", J. Dovydaičio ir M. Sluckio beletristiką, B. Daukšos ir A. Gričiaus pjeses, nes nei apie šiuos mūsų rašytojus apskritai, nei apie atskirus jų kūrinius, kaip ir apie daugelį kitų reikšmingų lietuvių tarybinių literatūros faktų, straipsnyje nerandame nė žodžio. Net ir apie tuos kelis pokarinės mūsų literatūros veikalus, kuriuos A. plunksna, bet jokių būdu šio ro-

Lau-Gniedovska rašo, kad tik kairieji pokario meno kūriniai išsiskiria iš didelės daugybės menkaverčių darbų. Tuo būdu Lau-Gniedovskos iš esmės sumenkina visą šiuolaikinę lietuvių literatūrą. Ji atrodo, prie "menkaverčių kūrinių" priskyrė A. Venclovos, V. Valsiūnienės, V. Mozūriūno poeziją, T. Tilvyčio "Ugnį" ir jo eilėraščius, E. Mieželaičio "Broliškąją poeziją", J. Dovydaičio ir M. Sluckio beletristiką, B. Daukšos ir A. Gričiaus pjeses, nes nei apie šiuos mūsų rašytojus apskritai, nei apie atskirus jų kūrinius, kaip ir apie daugelį kitų reikšmingų lietuvių tarybinių literatūros faktų, straipsnyje nerandame nė žodžio. Net ir apie tuos kelis pokarinės mūsų literatūros veikalus, kuriuos A. plunksna, bet jokių būdu šio ro-

Lau-Gniedovska rašo, kad tik kairieji pokario meno kūriniai išsiskiria iš didelės daugybės menkaverčių darbų. Tuo būdu Lau-Gniedovskos iš esmės sumenkina visą šiuolaikinę lietuvių literatūrą. Ji atrodo, prie "menkaverčių kūrinių" priskyrė A. Venclovos, V. Valsiūnienės, V. Mozūriūno poeziją, T. Tilvyčio "Ugnį" ir jo eilėraščius, E. Mieželaičio "Broliškąją poeziją", J. Dovydaičio ir M. Sluckio beletristiką, B. Daukšos ir A. Gričiaus pjeses, nes nei apie šiuos mūsų rašytojus apskritai, nei apie atskirus jų kūrinius, kaip ir apie daugelį kitų reikšmingų lietuvių tarybinių literatūros faktų, straipsnyje nerandame nė žodžio. Net ir apie tuos kelis pokarinės mūsų literatūros veikalus, kuriuos A. plunksna, bet jokių būdu šio ro-

originalu, su kūrėju, dešja, negalima palyginti, nes "Artojų" po ranka neturisi ir negaliu palyginti vertimo tikslumo, bet jis skamba taip:

Prawdę księgi wiekow znają: "Nieproszonych, obcych gości Z domu się, precz wyproście."

(Amžių knygos žino tiesą: "Neprošytųjų, obcych gości Iš namų sėga lauk išprašyti"). Ta, anot "protestantų", tendencija žymi. Nereikia abejoti, kad leidinio sudarytojai tuo norėjo parodyti ypatingą simpatiją nešančiai sunkią vergiją lietuvių tautai. Tektų lietuvių bičiuliams lenkams už tai pareikšti padėką, o jie jos tikrai yra verti. Jų geri norai eina dar toliau, bet apie tai bus kitą kartą.

Jūsų raktas greitam atsakymui kai jūs reikalaujate BLUE CROSS informacijos

Sutarties numeris ant jūsų Blue Cross kortelės yra jūsų raktas greitam ir tiksliam atsakymui, kada jūs rašote ar šaukiate Blue Cross dėl informacijos apie jūsų sutartį.

Šis numeris yra tikrai jūsų. Jis padeda Blue Cross surasti jūsų sutartį greitai ir duoti tikslų atsakymą jūsų klausimui.

Visada yra galima, kad ir kitas gali turėti panašią jūsų pavardę ir vardą. Pavyzdžiui, yra 134 Blue Cross klientai vardu William Smith, 110 vardu William Miller. Net ir nereti vardai pasikartoja.

Dėl to mes sakom...

Visada duokite savo Sutarties Numerį, kada susiršat su Blue Cross

Čia pas Blue Cross mes visada ieškome būdų padaryti kiekvieną darbą geriau ir žemesne kaina. Naudojant modernias biznio mašinas, tvarkant sutarčių korteles, labai svarbu tapyti žingsnius. Jis yra vienas iš daug dalykų, kurie padeda sumažinti Blue Cross of Northeast Ohio darbo kainą, kuri padaro jį žemiausia iš visų Planų šiame krašte.

Jūs patarnaujate šiam sutaupymui, nes didžiausia dalis jūsų Blue Cross dolerio eina mokėti už ligoninės patarnavimą, kada jums jo reikia.

Lenkijos generolas Duszynski skaito kalbą prie nežinomojo kareivio kapo pagerbiant II pas. karo kritusias aukas.

Blue Cross of Northeast Ohio

SPONSORED BY THESE NON-PROFIT HOSPITALS:

IN CLEVELAND St. Alexis St. Ann St. John's St. Luke's St. Vincent Charity University (Religious and Children's Home) Wesleyan (Lutheran) Wesleyan (Lutheran) Wesleyan (Lutheran) Wesleyan (Lutheran) Wesleyan (Lutheran)	IN CLEVELAND SUBURBS Bay View Hospital Bedford Municipal Beech Community Doctors Eckel-Greenville Garfield Heights Horton Road Lakewood Marymount Riverside	IN AKRON Akron General Children's City Hospital of Akron St. Thomas	IN NORTHEAST OHIO Anchorage — Anchorage Ashland — Ashland Ashtabula — General Barberton — Children's Chardon — Children's Cuyahoga Falls — General Elyria — General Garfield Heights — General Horton Road — General Lakewood — General Marymount — General Riverside — General	IN CLEVELAND St. Alexis St. Ann St. John's St. Luke's St. Vincent Charity University (Religious and Children's Home) Wesleyan (Lutheran) Wesleyan (Lutheran) Wesleyan (Lutheran) Wesleyan (Lutheran) Wesleyan (Lutheran)
--	--	--	--	--

FORMERLY-AKRON HOSPITAL SERVICE AND THE CLEVELAND HOSPITAL SERVICE ASSOCIATION, NOW UNITED FOR GREATER PUBLIC SERVICE

SENIAU IR DABAR

Negrų judėjimas

K. S. KARPIUS

Padėtis be išvadų

Politikos vadams Kongrese dant pastangas iškovoti pietų negrams lygybę su baltaisiais, virš 15 milijonų negrų padėtis yra didžiausiose painiavose pietuose ir šiaurėje.

Pazinę šiaurės valstybių geresnes ekonomines sąlygas, juodieji pradėjo iš pietų keliauti į šiaurę ir kurtis pramoniniuose didmiesčiuose. Kai šiaurės dirbtuvėse, sunkiuose darbuose, kildavo streikai, darbdaviai slapta veždavo čia negrus. I ir II pasaulinis karas dar labiau paskatino juoduosius čia įsigyventi. Kaip anais laikais europiečiai norėdami pagerinti savo gyvenimą emigravo Amerikon, taip pietų negrai "atrado" Ameriką šiaurėje. Ir jų migravimas į mūsų didmiesčius pasidarė skandalingai didelis: kas mėnesį didmiesčiai sulaukia tūkstančių atvykstančių apsigyventi negrų.

Jau prieš 15 metų šiaurės didmiesčiuose prasidėjo baltųjų kovą su juodaisiais. O kai kur tiesiog negrų skerdynės. Detroito, pav., 1943 metų vasarą, vieną birželio sekmadienį įvyko baltųjų susikovimas su negrais Belle Isle parke. Tose riaušėse užmušta virš 40 negrų.

Riaušės buvo New Yorke ir kitur. Ir kovą negrams pradėjo skelbti Chicago, Clevelandas ir kiti didmiesčiai.

Po Detroito negrų skerdynės daugelio miestų politikieriai griebėsi priemonių užkirsti kelią tokiems įvykiams savo miestuose, sukviečiant pasitarimų dvasiškį, unių vadus, visuomenės veikėjus, spaudą. Dauge lyje miestų susikirtimų išvengta.

Tačiau negrų daugėjimas ne užgesino rūšenančios neapykantos. Dar dažnai pasikartoja mažesni ar didesni įtemptai, kuriuos spauda nutyli.

Chicagoje dangus niukiasi

Liepos 28, sekmadienį, viename Chicago parke, prasidėjo muštynės. Pribuvo apie šimtas policijos narių riaušinius išvaikyti. Nors užmuštų nebuvo, bet apie 40 vienu ir kitu buvo sužeista. Nors didžioji spauda tai nutylėjo, bet miesto vadų, juodų ir baltų tarpe, tebėra baimė, kad kova gali pasikartoti su baisėmis pasekmėmis dar anksčiau, negu vasara baigsis.

Chicagoje, kaip ir kituose didmiesčiuose, baltųjų neapykanta kyla prieš negrus šioms veržiantis į baltųjų gyvenamus rajonus.

Nors daugelyje atvejų negrų lindimas į baltųjų rajonus yra baltųjų spekuliantų kaltė, bet kur jie gali dėtis, kai jų naujos bangos atplaukia kas mėnesį ir jiems reikia pastogės. Nors toji kovoj ir bus praliet kraujo, tačiau padėtis nepakeis: negrai nesiliaus čia vaziavę, ir nėra galimybių juos atgal gražinti.

Ką daro negrai

Vieni negrai, įsigyvenę šiaurėje, naudojami visomis privilegijomis, kokios čia jiems suteikiamos, visomis lengvatomis, kaip pašalpa nedirbantiems, ligotiesiems ir t.t. Kiti jungiasi į baltųjų kovotojų už jų teises grupes, kad būtų įvesti pakeitimai pietuose. Treti, kurie patenkinti sąlygomis ir gyvenimu kokį jie pietuose turi, tikrina, kad apie 90 nuoš. pietų negrų džiaugiasi turėdami atskiras nuo baltųjų mokyklas. Jie nori būti su žmonėmis ir su savaisiais. Jie tikrina, kad pietuose kai kur negrų mokyklos yra geresnės, negu baltųjų.

Šie pastarieji negrai ėmėsi organizuoti dirbti prieš šiaurės baltųjų vadovaujamą negrų gerovę skirčią organizaciją, žinodami, kad esant komunistų įtakoje ir skirčią pajungimui negrų komunistų naudai.

Tie negrai rugp. 6-11 dienomis turėjo visuotinį suvažiavimą Louisianoje, nustatymui savo gairių kovai prieš tą komunistų įtakoje esančią Negrų Pažangos Organizaciją ir prieš jos vertimą maišytis su baltaisiais. Šiam judėjimui prieš komunistus "geradarius" vadovauja žymūs pietų ir dalis šiaurės negrų dvasiškų.

Vienas jų dvasiškis šitaip pareiškė: "Visagalia valia buvo turėti ir baltąją rasę ir negrų rasę. Ir kai Gabrielius savo triubos garsu pašauks visus paskutiniam teismui, tos dvi rasės dar bus pasaulyje, kad atsilieptų į jo šauksmą".

Negrų Pažangos Organizaciją prieš 46 metus įsteigė Rusijoje paruoštas revoliucionierius. Iš jos penkių įsteigėjų tik vienas buvo pusiau negras, komunistuojąs advokatas, kurio veikla iki šiol numarginta komunistiniais darbais prosiovine akcija.

Dabartinis tos organizacijos pirmininkas yra New Yorke žydas, turįs ryšius su komunistinėmis organizacijomis. Visa eilė kitų tos organizacijos valdybos narių ir direktorių yra arba žydai arba negrai, susiję su komunistinėmis grupėmis. Visos organizacijos, su kuriomis jie turi ryšius, yra Federalio Investigacijų Biuro sužymėtos kaip priešvalstybinės, sovietinės ir komunistinės.

Jų tikslas yra pajungti negrus, kaip nuskriaustą rasę, kovai prieš Amerikos kapitalizmą, prieš demokratinę santvarką, už komunistinę revoliuciją.

Prezidento Roosevelto laikais, kai Amerika pripažino Sovietų Sąjungą, Aukščiausis Teismas pravedė nuostatus, kad negalima nei žydo vadinti žydu, nei negro negru, nes tai reiškia jų panieką. Tas suteikė žydų komunistų ir jų vadovaujamos negrų organizacijos konspiratoriams pilną laisvę dirbti prieš pačią Amerikos valdžią.

CLEVELAND-DETROIT
PUIKUS DIENOS LAIVAS

- greit perplaukias Erie ežerą
- Vienos dienos atostogos už mažiau negu apmokat susisiekimą
- Puikūs maistas, kokteilis, užkandžiai, prieinamos kainos
- Laisvas pramogavimas. Orkestras. 3 šokių deniai
- Parodos, kinas, TV
- Saulės deniai, poilsio lovos ir garai
- Priežiūra vaikų aikštė
- Keliautojai — paimkit mašiną, sutaupykit 180 mylių vairavimo

IŠPLAUKIA kiekvieną sekmadienį, antradienį.
Iš CLEVELANDO 8:15 a.m.
I Detroitą 1:30 p.m.
Iš Detroito 4:00 p.m.
I CLEVELANDĄ 11:00 p.m.

Kitom dienom išplaukia iš Clevelando 5:45 p.m. Atplaukia į Detroitą 11 p.m. (MIESTO NUSTATYTU LAIKU)

KELIONĖS (įskaitant takas) mažiau kaip \$5.75 į vieną galą, \$8.50 į abu galus. Automobilinės \$9.00 į vieną galą. Duodamos specialios kainos vaikams ir grupėms, priedu Aquarama patogumas Hotel Cleveland ir Sheraton-Cadillac.

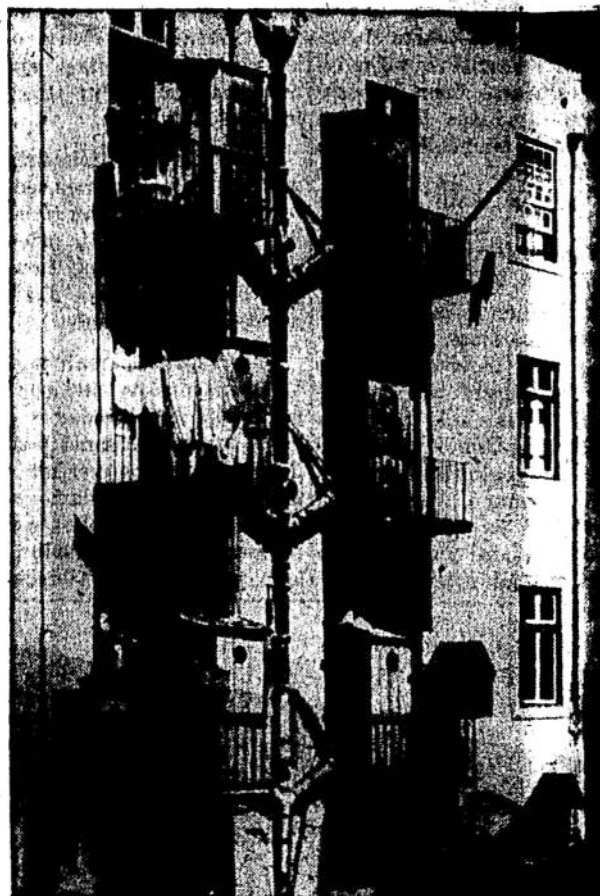
S. S. AQUARAMA

610 PERRY-PAYNE BUILDING
CLEVELAND 13, OHIO
SUperior 1-1555

PRIEPLAUKA prie West Third St. Miesto biol. kasa: Cleveland Hotel Westgate: Singer Sewing Center

Niekad nepralaukit...

**TIK 8 VIENOS
DIENOS KELIONIŲ
IŠ CLEVELANDO**

Portugalijoje, Lisabonos mieste, seni šimtamečiai namai modernizuojami, įvedant, kad ir iš lauko pusės, vandens, atmatų ir kitų patogumų vamzdžius.

PHILADELPHIA

IDOMOS PRANESIMAI

Nežiūrint vasaros karščių ir atostogavimo, vietos Tautinės S-gos skyrius juda. Štai š. m. rugpiūčio mėn. 3 d. Philadelphijoje

joje įankėsi Dr. A. Gerutis ir LNT pirm. V. Rastenis, kurie Lietuvių Banke padarė įdomius pranešimus.

Dr. A. Gerutis, trumpai paminėjęs kitus faktorius, plačiau ap-rūpiūčio mėn. 3 d. Philadelphijoje

the MAY company's BASEMENT store

Mes duodam ir iškeičiam Eagle Stamps

MĖGIAMIAUSI VISŲ AMERIKOS MERGAICIŲ!

REGULIACIJOS NAVY MĖLYNOS

Rayon GABARDINE

Mokyklos Suknelės

DYDŽIAI

6 iki 14

2.99

Sub-Teen dydžiai 8 iki 143.99

Puikios, neglamžomos navy Rayon gabardine suknelės taip tinka į mokyklą! Be rankovių, su iškirptu kaklu, diržu, ir kvoldais aplink. Rankom plaunamos ir lengvai prosijamos! Dviejų dydžių grupėse, kad geriau tiktų.

The May Co.'s Basement
Girls' Wear Department

Specialiai grįžimui į mokyklą!

BERNIUKŲ 3.98 STOROS

CORDUROY

Junior Longies

2.99

Vienos spalvos

• Ruda • Mėlyna • Pilka

Maišytų spalvų

• Ruda • Mėlyna • Pilka

DYDŽIAI 6 IKI 12

Dėl mokyklos nešiojimo, dėl kasdieninio nešiojimo, jūs negalit pralaukti corduroy! Ir berniukai mėgsta jas! Ilgai nešiojamos, su ziperiu, ir užsegamu liemeniu. Maišytų ar lygų spalvų.

The May Co.'s Basement Boys' Clothing Department

Lietuvos laisvinimo byloje, pareiškdamas, kad kol Vokietijos suvienijimo klausimas yra atviras, tol ir Lietuvos nepriklausomybės atstatymas yra gyvas. Vokietijos gyventojai niekad nesutiks su padalinta Vokietija. Šis klausimas turės būti išspręstas nežiūrint kokias priemones teks panaudoti. Gi pajudinus Vokietijos klausimą, tuo pačiu bus sprendžiama ir Lietuvos byla.

L.N.T. pirm. V. Rastenis palietė laisvinimo veiksnių vienybės klausimą ir L. N. Talkos pasiūlė ir Vilką. Tema buvo labai įdomi ir susilaukė klausytojų gyvo pritarimo.

Po pranešimų sekė pobūvis, kur klausytojai su pranešėjais aiškinosi palieštus klausimus.

Reikia džiaugtis, kad nežiūrint karščių ir labai trumpo laiko pagarsinti svečių atsilankymą Philadelphijoje, klausytojų susirinko gan gražus būrelis.

P. M.

IŠTIKUS GAISRO
NELAIMEI

Kada jūsų namai arba rakandai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERSIS, dėl apkaunavimo, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm, negu išmoka už nuostolius.

P. J. KERSIS,

609 Society for Savings Bldg.
Telef.: MAIN 1-1773

Rezidencija: PENINSULA 252

O VISGI VERTA

Ir tikrai neturėsite nuostolio, jeigu susipažinsite su paskutinėmis naujienomis. Tai yra sėkančios prekės, kurios pralenkia visas kitas gerumu ir pigumu.

RASOMOS MASINĖS kainos nuo \$60.00.

LAIKRODŽIAI šveicarų ir kitų firmų nuo \$10.00.

FOTO APARATAI vokiečių ir kitų fabriky nuo \$15.00.

PLUNKSNAKOČIAI 14 kt. aukso garantija, 10 nuo \$7.50.

RADIJO aparatai, su kuriais girdima beveik visos pasaulio šaly, žinoma ir iš VILNIAUS transliacijos, nuo \$45.00.

VAIKAMS vežimėliai, reto gražumo sportiniai ir nesportiniai drauge, vokiečių ir austrų firmų, kainos nuo \$40.00.

KATALOGAS išleistas, kuriame rasite lietuviškas plokšteles su 300 pavadinimų Kipro PETRAUSKO, KUTKAUSKO, SABANIAUSKO, DVARIONO, GRAUŽINIO, BICKIENES ir kitų dainininkų įdainuotes.

GAIDAS, KNYGAS, TAUTINIUS drabužius ir kitus liet meno kūrinius. Visko suminėti šiame trumpame rašinėlyje neįmanoma.

Ką bepirktumėte pasiteiraukite pas J. Karvelį, 3322 S. Halsted St., Chicago, Ill. Telef. YA 7-0677.

P. S. Prekės siunčiamos į visus pasaulio kraštus.

JUOKTIS SVEIKAI!

Linkamos saulėtos nuotaikos įgyti skaitydamos humoro ir savikritikos žurnalą

PELĖDA

Išleina kovo, birželio, rugsėjo ir gruodžio mėn.

Rašykite šiandien: PELĖDA, 231 Wallace Ave., S., Welland, Ont., Canada.

Prenumerata metams \$1.00 į visus pasaulio kraštus.
Atskiras numeris 30 cnt.

DETROIT

Šių metų viešoji rinkliava

Detroito ir Hamtramcko miestuose numatyta pravesti rugpjūčio 28 d.

Trečiadienį, rugpjūčio mėn. 14 d., 7 val. 30 min. vakaro, buv. lietuvių namuose ruošiamos rinkliavos reikalu šaukiamas susirinkimas, į kurį kviečiami organizacijų atstovai ir visuomenė.

Rinkliavai vadovauja Elzbieta Paurazienė.

Sektinas pavyzdys

Amerikos Lietuvių Katalikų Karo Veteranų Postas No. 1722, vadovaujamas E. Keblaičio, parėmė Balso veiklą, paskirdamas 50 dol. auką.

Po 10 dol. auoko Eugene Printing Co. sav. Charles Wallis ir Vladas Selenis.

5 dol. auoko Antanas Lelevičius ir 1 dol. — Alfars Bacevičius. Aukotojams reiškiamas nuoširdi padėka.

RUSTY & RIN TIN TIN

OHIO
STATE
FAIR
AUGUST
23-30

... Motivated by every boy and girl (brown-skinned, too). With Holmes, Rodden, Pol. & Son, Aug. 23, 34.
Columbus, Ohio

DIEVO KARALYSTĖS
ZINIOS

KAD JEHOVA yra vienatinas tikras Dievas, dangaus ir žemės Sutvėrėjas, esantis nuo amžių ir per amžius; kad Logos buvo jo sutvėrimo pradžia; kad Logos tapo žmogumi; kad dabar jis yra Viešpats Jėzus Kristus garbėje, apsiuostas visa galybė danguje ir žemėje.

KAD DIEVAS sutvėrė žemę dėl žmogaus, sutvėrė tobulą žmogų ir pastatė jį ant žemės; kad žmogus liuosos valia pasidaryt nepaklusnus Dievo įstatymui ir buvo pasmerktas mirtin; kad delei Adomo nusidėjimo visi žmonės gimė nusidėjėliais ir neturintiais teisės gyventi.

KAD JĖZUS buvo padarytas žmogine esybe, kad pasidaryt žmogaus Atpirkėju; kad jis davė savo gyvybę žmogaus atvadavimui ir tuo patiekė atpirkimo kainą; kad Jėzus kėlės iš numirusių kaip dieviška esybė, įžengė į dangų, ir tenai pristatė savo žmoginės aukos vertybę kaip atpikimo kainą už žmogų. (Šv. Jono 14: 16 E.).

KAD per ilgus amžius Dievas, per Kristų, rinko iš žmonių savo bažnyčios narius iš kurių susideda Kristaus kūnas; kad bažnyčios uždutis yra sekti savo Viešpaties Kristaus Jėzaus pėdomis, augti į jo panašumą, duoti liudijimą apie Jėhovos Dievo vardą ir planą, ir, pagaliau, įeiti į garbę su Kristumi Jėzumi jo dangiškoje karalystėje; kad Kristus, Galva ir kūnas, sudaro "pažadėjimo sėklą" per kurią bus palaimintos visos žemės giminės.

Skelbia:

WILLIAM SHIMKUS
1077 East Walling Rd.
Brecksville, Ohio

KAS

UŽSISAKA

DIRVĄ —

TAS NESIGAILĖJO!

CLEVELAND APYLINKĖSE

Juozė ir Steponas Nasvyčiai
rugpjūčio mėn. 24 d. šventia 50 metų vedybines sukaktis. Sukakties minėjimas įvyks jų sūnaus Algirdo Nasvyčio namuose — 10822 Magnolia Dr., Cleveland 8, Ohio.

Kitos savaitės Dirvos numerio plačiau prisiminsime mūsų sukaktuvinius.

Lietuvių Diena

Šių metų Clevelando Bendruomenės rengiama Lietuvių diena bus Darbo šventės proga, pirmadienį, rugpjūčio mėn. 2 d.

Rengiama tai šventei atitinkama programa. Norintieji gales atvažiuoti į Diamond Lake Grove ankačiui, praleisti atvirame ore didesnę dalį dienos.

Dramos konkursas

ALB Clevelando Apylinkės skelbtam dramos konkursui jau atsiųsti šie veikalai:

1. Mikių Dvasia: Didžioji Auksa,
1. Dobilas: Broliai,
3. Gyvoji Epigrama: Šventas Jurgis,
4. Pakeleivis: Keturi keliauninkai,
5. Nezinomasis: Sukčių gailėstis,
6. Legutis: Kilpa.

Dramos premijai paskutiniu laiku aukojo: P. Maželis, Dr. V. Grudys, J. Vaitaitis, Z. Janušas, V. Bacevičius, O. ir K. Karpiš, B. Steponis. Visi clevelandiečiai prašomi savo aukomis paremti jų vardu skelbtą konkursą.

Premijos įteikimo iškilmės — spalio 13 d. Lietuvių salėje. Ta proga rež. P. Maželis su Vaidilos teatro suvaidins Vydūno "Prabėgusių šėšėlių" trilogijos dalį — "Ne sau žmonės". Rezervuokite laiką šiame išskirtiniam įvykiui Clevelande.

SLA 14 kuopos gegužinė įvyksta šį sekmadienį, rugpjūčio mėn. 18 d. p. Blaškevičių sodyboje. Vieta labai graži, todėl laukiamas susirenkant visų narių ir jų artimųjų. Bus skanių užkandžių ir gerimų.

Blaškevičių sodyba yra prie 6 kelio, važiuojant į rytus. Pravažiavus 306 keliu, už pusmylio, žiūrėti užrašą.

Algis Muliolis,
ilgą laiką nuosirdžiai talkinęs Dirvai, šiomis dienomis išvyko atlikti karinės prievolės. Jo artimieji draugai surengė gražias išleistas.

Regina ir Vytautas Orintai
persikėlė į 12529 Vashti Ave., Cleveland 8, Ohio. Telef. GL 1-9728.

Prašo sukoti Balfui draubžius
1257 E. 89 St. pas p. Stankevičius, garas, atidarytas Balfio draubžių sandėlis. Prašom draubžius ir avalinę vežti į nurodytą vietą.

PARDUODAMA KOSTIUMŲ MĖDISAGA
siuntimui į Europą. 4 jarda tik \$5.00.
Šauk. Eddy Salem
FA 1-1374 (34)

RICKY NELSON
OHIO STATE FAIR
AUGUST 23-30
Average star of Ohio State Fair TV Show appears with Ricky Nelson, Ray, Karen, 7 & 9-12, Aug. 23, 24.

TURIME JUMS GERŲ NAMŲ,

yptingai Eddy — St. Clair rajone.

Suinteresuoti namų pirkimo kreipkitės į:

Jonas Mikolaj,

KAY NAUSNER REALTY

11809 St. Clair Ave. Tel. UL 1-3915

ar namuose MU 1-2154

L. D. K. "Birutės" D-Jos
Clevelando Skyr. Valdya skelbia lietuviškajai Clevelando ir apylinkių visuomenei

rengianti du reikšmingus pobūvius:

8. m. rugsėjo mėn. 14 d. balių Country Club patalpose ir 8. m. rugsėjo mėn. 22 d. tik k. iš Italijos grįžusio, artimojo atei-

tyje išvykstančio nuolatos dainuoti į geriausią Vokietijos operą, solisto Stasio Baranauko atsisveikinimą — koncertą.

Smulkios šių parengimų programos bus paskelbtos vėliau. Birutietės, tikėdamosios šiems pobūviams atlikti kuo skaitlingiausią lietuvių sambūrį, maloniai prašo visų organizacijų to-

mis dienomis nuo parengimų susilaikyti, kad įvykiai susikaldymo, šių pobūvių pelnas skiriamas lietuviams Sčire remti.

Tenisistų dėmesiai

Šį sekmadienį, rugpjūčio 18 d., 11:30 val., Dirvos patalpose įvyks LSK Žaibo-lauko teniso sekcijos steigiamasis susirinkimas.

Visi besidomij lauko tenisu kviečiami dalyvauti.

LSK Žaibas

Pilėnų skautų tonto

Clevelando tėvų komitetas pasižymėjusius tonto stovykloje savo darbštumu ir pareigingumu skautus apdovanojo dovanomis.

Pirmajam stovykloje skautui Gintautui Neimanui ir antrajam skautui Kęstutui Steponavičiui įteikė jam skautų tėvų dovaną odinį lietuvišką albumą ir 50 dolerių čekį.

Komiteto pirmininkas Ed. Steponavičius įteikė dovanas palinkėjo būti geras skautais ir gerais lietuvišiais. Taip pat komiteto pirm. E. Steponavičius padėjo stovyklos vadovui vyr. sktn. V. Kizlačiui už rūpestingą vadovavimą skautų stovyklai ir įteikė jam skautų tėvų dovaną odinį lietuvišką albumą ir 50 dolerių čekį.

Parduodamas

Sears automatinis pečius. Šaukti: FA 1-6414.

Ieškoma moteris

pagrindiniams namų darbams geroje šeimoje. Šaukti: CH 7-8813.

Išnuomojamas kambarys

vyriškiui. Su atskiru įėjimu. Skambinti vakare tarp 5-9 val. LI 1-7283

Ar jau

įstoja į

VILTIES

draugija?

LOKOR DELICATESSEN

6502 Superior (kampas E. 65 ir Superior)

Sveikiname visus lietuvius klientus. Būtinai atsilankykite mūsų krautuvė ir pareikškite savo pageidavimus, kokių geriausių maisto produktų norėtumėt visad gauti.

Manome atidaryti specialų lietuviškų delikatesų skyrį ir parduosime lietuvių mėgiamus maisto produktus.

Pas mus patiksia lietuviška duona, sūriai, įkrai, alus ir vynas.

Telef. EN 1-9142

Daugelis organizacijų ir pavienių asmenų,

po įvykusių įvairių parengimų ar iškilmių laikraščiai prisijūnia ligiausias padėkas. Dirvos vadovybė pakartotinai primena, kad tokios padėkos jau laikomos skelbimais ir jos apmokomos bendra skelbimų tvarka.

GERI NAMAI

E. 131 St. — Eddy Rd. 7 kamb. mūrinis colonial, naujas gaso pečius, garazas. Prašo \$11,900.

E. 127 St. — šiaurę nuo St. Clair Ave. 6 kamb. colonial, gaso pečius, garazas.

E. 125 St. — šiaurę nuo St. Clair Ave. 6 kamb. colonial, gaso pečius, garazas, naujai išdekoruotas iš lauko ir iš vidaus.

Coit Rd. — St. Clair Ave. iš 7 kamb. colonial su 5 mieg. Prašo \$13,000.

East Park Dr. — 185 St. 2 šeimų po 6 kamb. 2 nauji gaso pečiai, 2 garazai. Mėnesinė nuoma po \$125.00.

East Cleveland 2 šeimų po 6 kamb. Prašo \$19,500.

Saukite Paul Mikajų namų telef. LI 1-8758 arba office Kovac Realty 960 E. 185 St. KE 1-5030

GERI PAJAMŲ NAMAI

E. 78 ir Donald dviejų šeimų po 5 ir 5 k. Gaso šildymas. Dvigubi portai. Kaina \$10,900.

Medina Ave. 6 k. geras namas. Kaina \$8300.

Aberdeen Ave. dviejų šeimų po 5 k. Dvigubi portai. Labai moderniškas. Kaina \$12,600.

Banionis

Chimes Realty šaukt V. Banionį tarp 10 val. ryto ir 6 val. vakaro UT 1-0323

GERI NAMAI

4 šeimų namas Cleveland Hts. 4 garazai. Aptvertas sklypas. Geros įplaukos.

Sv. Jurgio parapijos rajone dviejų šeimų, po 6 k. kamb. Prieinama kaina.

Capas Realty MU 1-4515 — 13923 Euclid Ave.

Mes turime sparvutį pirkėjų. Kreipkitės ir mes parduosim Jūsų namą.

WADE PARK REALTY CO.
7032 Wade Park Ave.

Arthur O. Mays, broker
Telef.: UT 1-7551

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue

Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street

Tel. EN 1-4551

Cia Jūs gausite įvairiausių vynų, alų ir geriausių mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

2 šeimų namai
I šiaurę nuo Euclid Ave., E. Cleveland, po 6 k. kiekvienam bute. Mūrinis namas. Garazai. Gaso pečiai. Prašo \$18,900.

E. Cleveland, netoli Rozelle mokyklos, po 6 k. kiekvienam bute. Nauji gaso pečiai. Modernios vonios. Dideli kambariai. Tik \$15,330.

Vienos šeimos namai
6 k., gaso pečius, dviejų automobilių garazas. Visai arti Naujos Parapijos bažnyčios. Pasi-naudokit proga. Prašo \$16,600.

East Cleveland. 4 miegamieji. Garo šildymas. Garazas. Geri kilimai. Arti mokyklos ir susisiekimo. Prašo \$13,500. Duokite pasiūlymą.

Turime ir daugiau gerų pirkinių. Kreipkitės į

p. ŠIRVAITĮ
Wm. T. Byrne — Real Estate 1535 Hayden Ave. MU 1-6100 ar namuose KE 1-4083

GERI NAMAI

E. 84 St., 4 šeimų namas. Du butai po 6 k. ir du po 4 k. Visi dideli kambariai. Geros pajamos.

Penkių k. namas vienam aukšte. Dviejų mašinų garazas. Didelis sklypas. Kaina \$8500. Įmokėti \$2000.

J. G. Oshen Realty and Insurance
1141 Ansel Rd.
Tel. SW 5-4808 arba WH 3-0310

Reikalingas realestate pardavėjas

Atidarydami naują skyrių Lake Shore Blvd. rajone ieškome real estate pardavėjo pilnam laikui. Ensel Rd. ofise. Labai geros sąlygos teisingam žmogui. Taip pat ieškome talkininkų ir atskiroms valandoms. Mes talkinsime įsigyti leidimą.

J. G. Oshen Realty and Insurance
1141 Ansel Rd.
Tel. SW 5-4808 arba WH 3-0010

J. S. AUTO SERVICE

Sav. J. Svarcas
1254 Addison Road
Tel. HE 1-6352

Atdara nuo ryto 8 iki 7 v. v.

AUTOMASIŲ TAI SYMAS

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas; motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas, greičio dėžės ir kt. mašinų dalių įdėjimas.

Parduodami amžini akumuliatoriai.

24 hours towing.

Dienos telef.: HE 1-6352. Nakties telef.: LI 1-4611.

GALI JUMS PADETI PERKANT AUTOMOBILĮ IR TUO SUTAUPYTI!

Prieš perkant naują ar geresnę naudotą automobilį, šaukite mane.

Jūs gausite žemiausias finansavimo sąlygas: maždaug \$4.5' už \$100 perkant naują mašiną ar 6' perant naudotą mašiną skaitant ir gyvybės draudimą.

Saukite: Paulina Mozuraitis, agentas
Telefonas SK 1-2183

J. P. MULL-MULIOLIS
6606 Superior

Prieš pirkdami ar parduodami namus, atkankykite mus ar skambinkite:

UT 1-2345
Greitas ir teisingas patarnavimas.

Lietuviai bendradarbiai: Algimantas Dailidė, namų tel. HE 1-8516

ir Antanas Galliusis, namų tel. RA 1-8191.

GREIT PARDUODAMA

3 butų namas (2 aukštai, 3 garazai). Plytinis. Labai geram stovyje. Savininkas išvažiuoja. Netoli Lake Shore Blvd. Klausiti savininką: 600 E. 140 St. Telefonas — GL 1-6237.

PRADĖKIT MAŽA SUMA!

BET PRADĖKIT DABAR!

Santaupos apdraustos iki \$10,000 3% palūkanų.

PASKOLOS JCSŲ PERKAMIEMS AR STATOMIEMS NAMAMS

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N

Du skyriai
6712 Superior Ave. HE 1-2498
13515 Euclid Ave. MU 1-8100

GERESNĖ NAMŲ STATYTOJA.

MONCRIEF VISUOMET ĮSTATO šildymą ir oro vėsinimą

I. J. SAMAS JEWELER

Sveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai. Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

LIETUVIŲ KLUBAS

6835 SUPERIOR AVE. EX 1-1143.

Ar žinote, kad klubo ir salės vedėjas yra Juozas GRAZULIS, kuris pasirodys visiems suteikti geriausį patarnavimą.

Norėdami rengti susirinkimus, kelti puotų-vestuves, kreipkitės į Juozą GRAZULĮ. Savi pas savus!

Norėdami praleisti laisvalaikį, sutikti draugus, pasiklausyti radio muzikos ar pamatyti televizijos programas ateikite į LIETUVIŲ KLUBĄ.

Penktadieniais galite gauti Povilo Šukio ir jo padėjęjų paruoštus puikiausius valgius — įvairiausių žuvų kepsnius, bulvinių blynų ir kitokių lietuviškų valgių.

Pilnai padengta apdrauda

HI 2-7626

WM. DEBBS PAINTING CO.

WM. DEBESIS
Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
1132 Summit Dr. Cleveland 24, Ohio

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: MAIN 1-1773. REZIDENCINIA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairuose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgičio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
25 metal simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
936 East 185 Street

ENDICOTT 1-1763
KE 1-7770

DIRVA

THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: HEnderson 1-6344. Redaktorius Balaš GAIDŽIONAS (buto telefonas: GL 1-3976).

Neo Lituania suvažiavimui artėjant

ANTANAS SODAITIS

Vasarai baigiantis, rugpjūčio 31 — rugsėjo 2 dienomis, Detroito, Mich. įvyks Lietuvių Studentų Tautininkų Korporacijos Neo-Lituanian antrasis visuotinis narių suvažiavimas išsivijoj. (Pirmasis suvažiavimas įvyko prieš dvejus metus Toronte, Kanadoje).

Nors smulkesnė suvažiavimo darbų tvarka nėra paskelbta, tačiau galime laukti, kad suvažiavimas palies pačius svarbiuosius organizacinius reikalus ir jo padaryti nutarimai taps gairėmis tolimesnės veiklos. Vienu žodžiu — suvažiavimo darbų tikslingumas ir svarbumas nekeltų jokių abejonių, bet vienu kitu klausimu, kuris turėtų būti suvažiavime paliestas, pravartu pasisakyti dabar, prieš suvažiavimo pradžią.

Svarbiu reikalu tenka laikyti korporacijos valdybos tinkamą sudarymą. Juk nepasieptas, kad nuo pajėgus valdybos sąsąto priklauso korporacijos geresnė veikla ir jos gyvumas. Pajėgiai vadovybei sudaryti nemažai reikšmės gali turėti ir tas faktas, jei valdybos rinkimuose galėtų dalyvauti visi korporacijos nariai.

Praėjusius suvažiavimus valdybos sudarymo klausimą išsprendė siaurai. Jis net pats nevykdė rinkimų ir nerado kelių, kad valdyba būtų renkama visi nariai, bet pavadė korporacijos valdybos funkcijas atlikti vienos vietovės korporacijos padalinio valdybai, tartum organizacijos skyriui. Toks nutarimas susiaurino ar net suspendavo narių teises dalyvauti korporacijos valdybos rinkimuose.

Nederėtų šios paklaudos pakartoti ateinančiam suvažiavimui. Tokia negerovė išvengt, ar nergeriau būtų pasekti kitų organizacijų pavyzdžiu. Kaikurių jų, negalėdamos sukviesti gausesnį narių suvažiavimą, centro organams rinkti naudoja korespondencinį kelią.

Jei būsimas korporacijos suvažiavimas nutartų valdybos ir kitų organų rinkimus įvykdyti korespondenciniu būdu, tai būtų visai tikslinga pačiam suvažiavimui nominuoti arba numatyti kandidatus būsimai valdybai. Suprantama, jog sklandesnio darbo sumetimais valdybos nariai turėtų būti vienos vietovės gyventojai. Todėl, prieš kandidatų nominavimą, tektų numatyti korporacijos buveinę. Pačiam suvažiavimui dar derėtų sudaryti Rinkimų Komisiją, kuriai tektų įvykdyti valdybos rinkimus korespondenciniu būdu.

Sis kelias leisti visiems nariams dalyvauti valdybos rinkimuose ir tuo nebūtų pažeista narių laisvavimo teisės bei daugiau išlaikyti korporacijos papročiai. Svarbiausia, kad tuo keliu sudaryta valdyba jaustųsi turinti daugumos narių pasitikėjimą ir, be abejoj, kad ji galėtų būti drąsesnė savo veiksmuose bei pajėgesnė darbe nei korporacijos padalinio valdyba, išrinkta vienoje vietovėje negausiam narių susirinkime.

Šiam suvažiavimui tektu išspręsti ir lėšų telkimą korporacijos veiklai finansuoti. Pagrindiniu ir veiksmingiausiu organizacijos pajamų šaltiniu reikia laikyti narių mokesčius. Tačiau

persekioti korporacijos narius. Daug korporacijos aktyvių narių skaudžiai nukentėjo, kiti tragiškai žuvo parodydami daug heroizmo.

Galime suprasti, kad surinktos žinios apie korporacijos likimą bus ne tik įdomūs faktai korporacijos istorijai, bet kartu jie ryškiai pavaizduos tautinio jaunimo aukojimąsi Lietuvos laisvei ginti. Taip pat ir mūsų jaunimas tuose žygiuose ras drąsos, kovos ir aukojimosi tėvynę patrauklių pavyzdžių.

Suvažiavimas turėtų autorizuoti keliama mintį telkti žinias apie išblaškytus narius. Tuo tikslu tektų sudaryti komisiją, kuri galėtų tą darbą atlikti. Tokia komisija, turėdama suvažiavimo pavedimą, jausis daugiau kompetetinga savo pareigose ir galės susilaikyti didesnės narių tautos bei paramos.

Baigiant tenka priminti, kad suvažiavimas įvyksta 35-tuose korporacijos gimimo metuose ir jame bus paminėta reikšminga sukaktis. Taigi sukaityviniame suvažiavime turėtumėm gausiau dalyvauti ir daugiau prisidėti prie visų darbų.

Išsivijoję korporacijai iškilo nauji darbai ir nenumatyti uždaviniai bei skirtingos sąlygos veiklai. Šis suvažiavimas kaip tik daugiau padės išryškinti darbus ir uždavinius, kuriuos akademinei organizacijai tenka atlikti svetur Lietuvos laisvei siekti ir geresnei mūsų tautos atečiai.

KĄ ATNĖS VADŲ KELIONĖ...

(Atkelta iš 1 psl.)

klausimą ir pagilins Vokietijos suskilimą". Tai tik įspėjimai. O grąsinimų žodžiai, maskviečių akimis, turėtų dar labiau paveikti rugsėjo 15-sios rinkimus. Tad Nikita nesivaldydamas ir švaistėsi, lyg tas raganas su magiška lazdele klaukui atominio ir raketinio karo valdžiu — bombos ir raketos vėl palies Vokietiją, ji vėl taps patrankoms mėsos lauku ir vėl skurdas ir badas palies vokiečius. Tad, mieli vakarų vokiečiai, pagalvokit, už ką balsuoti — už Hitlerio metodų pasekėją daktarą Konradą,

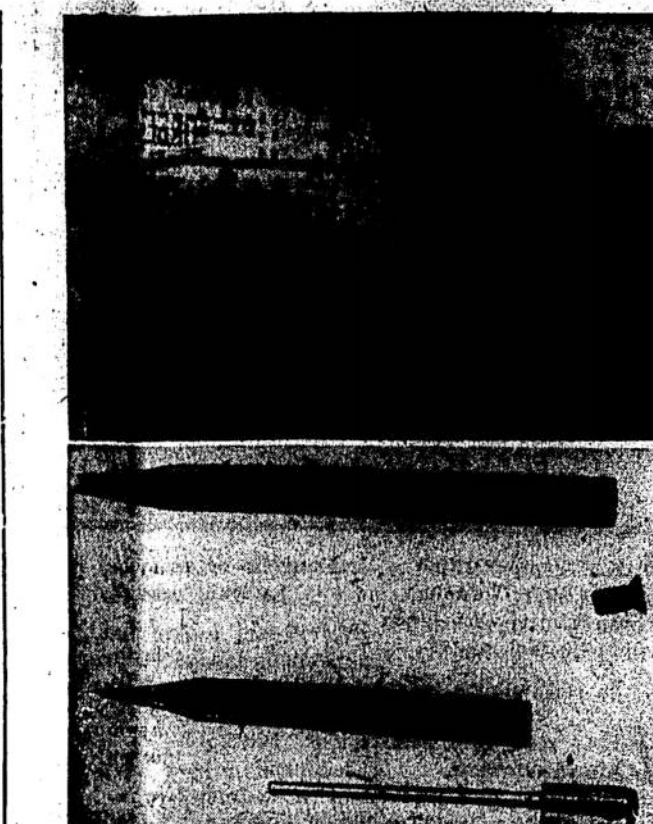
ar prieš jį, už suvienytos, taikinės, laisvos ir... komunistinės Vokietijos viziją...

Ta proga, kaip įprasta, pagrąsint ir kitiems vakarų kraštams — Anglijai, Prancūzijai ir JAV, nes juk jie visi remia Adenauerio vyriausybę ir gerai nujaucia, kad ligišiolinio režimo pralaimėjimas rinkimuose ir pvz. socialistų įėjimas į valdžią būtų didelis smūgis vakarams.

Slūso konfederacijos mintį

Kaip paaiškėjo, savo viešnagės rytų Vokietijoje metu, Chruščiovas, Mikojanas, Gromyko ir kiti ne tik klįjavo suskilusią vienybę, švaistėsi ūkiniais pažadais remti rytų vokiečius bei ginti juos militariniu. Ne tik jie metė grąsinimus vakarų Vokietijos bei kitų valstybių adresu. Dar vienas ir neabejotinai svarbus tikslas buvo pasiūlyti rytų ir vakarų Vokietijų konfederaciją. Tą mintį iškėlė Walter Ulbricht savo kalboje Magdeburgo vienoje įmonėje, Chruščioviui besiklausant.

Ulbricht pareiškė, kad rugsėjo 15 išrinktoji nauja vak. Vokietijos vyriausybė "gali tuoj,

JAV vyriausio prokuroro pavaduotojas W. F. Tomkin rodo suimto sovietų šnipų pulk. Abel gyvenamą namą ir pas jį rastus žinių persiuntimo priemones, tas žinias įdedant į paštelius, žiedus ir juos persiunčiant į Maskvą.

drauge su mumis, imtis svarbių Vokietijos ateičiai klausimų". Ir čia pat jis pridūrė, kad rytinė Vokietija nuo kitų metų pradės esanti pasiryžusi sudaryti konfederaciją.

Visai netenka stebėtis, kad Chruščiovas savo Vokietijos kalbose pritarė tai naujai Vokietijų apjungimo formai. Ir šiuo metu visa komunistinė Vokietijos spauda bei radijai įvairiomis kalbomis tik skelbia, kaip pulki esanti ta konfederacijos idėja, na ir vakarų "vokiečiams tik belieka pritariti". O jų vyriausybės, lygiai kaip ir vakarų atsakymas yra vienodas ir nepajudinamas — Otto Grotewohl komunistinės režimos neatstovauja rytų vokiečių ir patį tautą, per laisvą rinkimų galėtų nulemti savo ateitį.

Vakarai, pastaromis žiniomis, neteikia ypatingos reikšmės ir antradienį rytiniame Berlyne Chruščiovo su Grotewohlio režimu pasirašyti vad. taikos sutartį — su žinomų sovietinių tezių dėl Vokietijų apjungimo pakartojimu. Rytinius vokiečius gal daugiau sudomino tik ūkiniai, sovietų pažadai. Vargiai būtų galima laukti, kad vadinamoji "taikos sutartis" priverstų susimąstyti vakarų Vokietijos piliečius, juo labiau, kad jie pulkiai prisimena karo metu sovietinių karių elgesį ir čia pat turi progos palyginti Adenauerio Vokietijos nepaprastą ūkinę pažangą ir "viduriniojo" (taip ją vadina vakarų vokiečiai) Grotewohlio-Ulbrichto Vokietijos visokeriopą atsilikimą.

ŠNIPŲ BYLOS

Pulk. Abel špiūnas

JAV neseniai suėmė sovietų pulk. Rudolfą Abel, svarbų sovietų špiūną, vadą. Tas suėmimas stipriai sujaudino daugelį amerikiečių. Ta proga NY Times ir kiti laikraščiai kelia mintį, kad labiau tenka budėti, kad nuolat grėsoma krašto saugumui.

Ir sovietai atsilygina...

Birželio 21 dieną suėmus Abelį sovietų vyriausybė pradėjo savo kontr-propagandą šnipinė jimo bare. Pasipylė žinios apie "šnipų", tariamai dirbusių JAV Vėms, suimėjimus Čekoslovakijoje, Lenkijoje ir Raudonojoje Kinijoje. Paskutiniu laiku net apkaltino JAV jaunimo kai kuriuos atstovus, nuvykusius į Maskvos jaunimo festivalį.

Mūsų rėmėjai

Prenumeratą pratędami Dilev fondui aukas atsiuntė:
Pupininkas J., Rochester\$1.00
Vismantas L.,
Highland Park 5.00
Mitalas P., Philadelphia 1.00
Šiaučiusas S., Chicago 3.00
Dailidžukė A., Montreal 5.00
Valauskas J., Waterbury 4.00
Leseckas J., Chicago 1.00
Dubikaitis St., Cleveland 2.00

Aukotojams tariame nuoširdų Naujas moralinių dvasinių vėjų Agą Kham IV Karach, minto, Pakistane, įvedinamas į pareigas.

LOS ANGELES

Lietuvių Resistorinis Santarvė

Los Angeles skyrus praėjusį šeštadienį pagerbė savo garbės narį prof. M. Biržinską, jo 75 metų amžiaus sukakties proga. Jubiliatą pagerbti rengiasi ir Amerikos Lietuvių Bendruomenės Los Angeles apylinkė, kurios valdyba jau anksčiau yra tai nutarusi padaryti per Mykolines rugsėjo mėnesį.

George Rudella, vienas iš lietuviškosios Los Angeles radijo valandėlės steigėjų ir nuolatinis jos tartininkas, savo profesijoje yra administratorius (Manager) Amerikos Lietuvių Bendruomenės benzinio stoties (service station). Dabar jis yra išrinktas viceprezidentu unijoje, kuri oficialiai vadinasi: "Western States Service Station Employees Union".

SKAUTAI

DZIAMBORXS FONDO TALKA

(ska) Jau prabėgo viena džiamborė — Amerikos skautų prie Valley Forge, Pa. Ten mūsų skautai pulkiai atstovavo savo Tėvynę. Šiuo metu eina pabaigos jubiliejinė pasaulio skautų džiamborė Anglijoje — Sutton parke. Ji skirta skautybės 50-mečiui ir jos kūrėjo lordo Roberto Baden-Powellio 100-jam gimtadieniui atžymėti.

Lietuvių Skautų Brolijos atstovai į tuos didžiulius pasaulio skautų sąskrydžius galėjo vykti tik dėka Džiamborės Fondo sulektų lėšų. Aukos sudėję skautų atsivėję Brolijos nariai, skautų tėvai, rėmėjai bei dosnūs bičiuliai.

Metų bėgyje DF skelbė įplaukusių aukų atskaitas. Štai ir dar vardai vėliausiai aukojusiųjų:

56) B. Pošius, Toronto, Ont. — \$5.00, 57) Hamilton, Ont. — \$5.00, 58) J. Trečio, Ont. — \$3.00, 59) J. Laugalis, ps. J. Trečio, Ont. — \$4.50, 60) L. S. Ramovės Worcesterio, Mass., Skyrus — \$15.00, 61) J. Strazdas, Guelph, Ont. — \$3.00, 62) DF igalotinio Detroito ps. A. Banionio surinktos aukos — \$136.00, 63) LSB ūkio Skyrus — \$102.00, 64) DF Remti K-tas Bostone — \$100.00, 65) DF igalotinio Chicagoje ps. K. Dirko surinkta \$35.45, 66) "Laisvosios Tėvynės" stovyklos izdo likutis — \$130.00, 67) Detroito "Baltijos" tuntas — \$20.00, 68) Sesė X iš Chicago, Ill. — \$1.00, 69) Pagal aukų lapą Nr. 14 per j. s. H. Stepaity, Toronto, Ont. — \$6.50, 70) Toronto sk. akademikai ir sk. vyčiai iš "Akmenės" žiemos iškylos — \$5.00, 71) Hartfordo, Conn., vietininkija — \$9.50, 72) Clevelando "Pilėnų" tuntas — \$25.00, 73) Pagal a. lapą Nr. 24 per v. sl. A. Švilpą

"Lietuvos nepriklausomybės kovoje dalyvaujame per Lietuvos Nepriklausomybės Fondą". Jos darbas lėmiamas remiamas per Lietuvos Nepriklausomybės Tarkę, 18 LAS, LLKS, LRS ir LTS bendros deklaracijos.

LNF adresas: LNF, c/o Mr. K. Silūnas, 135 — 34 Franklin Ave., Flushing, N. Y.

LT. RIP MASTERS

OHIO STATE FAIR AUGUST 23-30

He'll be rarin' to thrill you with his Tin Tin and Rusty in Holmes, Rodeo, Fri. & Sat., Aug. 23, 24.

Columbus, Ohio

Daug ginčų kėlė civilinių teisų įstatymas pagalau susilaikė pasitenkinimo. Senatoriai, iš kairės: R. B. Russell, J. O. O'Mahoney, L. Johnson, W. Knowland, C. Anderson.